

עידה

העאת
אלקי אביך
ועבדהו

גליון מיוחד לבחורי חמד • ערוכים מתוך משנתו של כ"ק מרן רבינו שליט"א

פטרון מערכת דעהו:

נתנדב לע"נ הרה"ח זאב ב"ר משה ע"ה
וזו' האה"ח מרת פעריל ב"ר טובי' ע"ה

גליון קמה - ראש השנה - שנת תשפ"ד

גליון מוגדל
לראש השנה

משנת החסידות

שיעור לקראת ראש השנה
(בעיר לעיקוואד תשע"ב)

ביאורים ויסודות מורחבים בתורת מרן הבעש"ט ותלמידיו זיע"א

מסילת המועד

שיעורי השקפה ומוסר בדרך החסידות

ויפה באפיו נשמת חיים:

ראש השנה איז דער
קוואל פון וואו
די 'נשמה' באקומט
'חיים'

עמוד ז'

בו תנשא
מלכותך:
העמדת
מלכות שמים
בעולם ביו"ט
של ראש
השנה

א. אור פני מלך חיים: שורש החיים המתגלה בראש השנה
מהות החיים כולל שני חלקים; שורש החיים, וחיות הנמשך אל האברים והחושים | גם בקומה הכללי של העם ישראל נמצאים שתי דרגות אלו, המלך - מקור החיים, ושאר העם - המשכיות פרטיות | כן הדבר גם בבחי' הזמן; בראש השנה מתגלה עצם החיות, ושאר הימים הם חיות פרטיים | עצם מהות החיים הוא סוד שלמעלה מהשגה | לכן כל עצמות מהות ר"ה הוא טמיר ונעלם - בכסה ליום חגנו

ב. זוכר יצוריו לחיים: בקשת חיים הנמשכים מקבלת עול מלכותו
שורש חיות הרוחני שבאדם הוא נקודת המלכות שבו - קבלת עול מלכות שמים | נקודה זו היא גנוז במעמקי לב האדם | פרטי חלקי העבודה הינם נגלים - וכדרך כוחות הנגלים שבאדם | על המלך - שהוא מקור חיות העם - להמשיך קבלת עול מלכות השי"ת לכל העם | עיקר בקשתנו בר"ה הוא על גילוי עצמות החיים, נקו' המלכות שבאדם | סגולת קול השופר לגלות סוד נעלם זו | התפילות על החיים היינו על חיות הדבוקה במקור החיים | בקשה זו צריכה להיות באופן שבלעדי זה למה לנו חיים

ג. ותרועת מלך בו: ראש השנה - התגלות רום מעלת יצירת האדם
יצירת האדם היא חידוש נפלא, ועל כן היו בה הרבה קטרוגים | עצם כח הבחירה הפשית היא דבר שאיננה מובן, ונראה כאילו יש מיעוט ביכולת ה' חיו' | הן האדם היה כאחד ממנו | ענין 'חלק אלוך ממעל' הוא חידוש נפלא ביותר | עיקר הפלא שגם לאחר מסירת הבחירה אל האדם בהכרח הוא שיבוא אל תיקונו | לא שייך לברוא את האדם רק ממקום שלמעלה מדיונים וחשבונות | היראה הגדולה שביום הזה הוא מצד התגלות עולם נעלה שמשם נברא האדם | 'וגילו ברעדה' מכח גילוי הקשר העמוק של בני ישראל להקב"ה

ד. סתום פיות משטיננו: כוונת השטן בקטרוגו, ואופן הניצחון עליו
הקב"ה מתענג מאוד כביכול מבחירת האדם בצד הטוב | אין טעם ברצון ותענוג זה | השטן אינו בטל לדבר שלמעלה מהבנה, וע"כ הוא מתייצב נגד ה' במה שברא את האדם | טענת הס"מ 'עתידי הוא למחטי קמך'; שלעולם לא יגיע תענוג לפניו יתברך מיצירת האדם | בכל ר"ה מתעורר שוב טענה זו | מכח כל החטאים יש סיוע רב לקטרוג השטן | 'דידן נצח' שבחג הסוכות, כי בכלליות הדין בוודאי נצחנו | וזה ע"י שמגלה הקב"ה את עומק נשמת יהודי שעל ידה זוכה כל ישראל בדין

א.

אור פני מלך חיים: שורש החיים המתגלה בראש השנה

החלק הפנימי שבחיים - עצם חיי האדם שלמעלה מהחיות
שבחושיו ואבריו

אמנם למעלה מכל הפעולות הללו המתגלים בחיזיונות האדם, נמצא שורש החיים, שהוא המקור לכל אלו הכוחות הנעשים בכח חיותו, כי כולם נמשכים ממקור חיים זה. ושורש זה עצמו של עצם החיים הינו מציאות נעלם שאי אפשר לעמוד עליו, ואין לנו השגה בו כי אם מכח התוצאות המסתעפות ממנו, והיינו מה שאנו רואים שביכולתו של האדם לעשות ולפעול כך וכך, הרי הדבר מוכיח שיש בו חיות, שהרי רק מי שהוא חי יכול לדבר ולשמוע וכו', אך מכל מקום אין עצמות החיים שבקרבנו מתגלה, כי עצם מהות החיים של האדם הוא בגדר סוד שלמעלה מהבנת והשגת הנברא.

ביום התחדשות האדם מבקשים על ענין החיים

הנה ביום ראש השנה מחדש השי"ת את בריאת העולמות, ועיקרם היא יצירת האדם מבחר הבריאה, ועל כן באו בו הרבה בקשות על ענין החיים, וכמ"ש זכרנו לחיים וכו', מי כמוך אב הרחמן זוכר יצוריו לחיים וכדו'. ונבוא בזה להתבונן מה הוא עומק מהות החיים שאנו מתפללים עליהם ומבקשים אותם בימים אלו.

החלק הנגלה שבחיים - כחות ופעולות האדם המוריים על החיות שבתוכו

דהנה עינינו רואות במהות החיים של האדם הפרטי, שהחיים שלו נחלקים לשני חלקים; חלק אחד של חיי האדם הוא זה המתפשט לייבוי אבריו וחושיו ושאר הכוחות הנכללים בקומתו, שרק מצד החיות שנמשכת בהם יכולים הם לעשות את פעולתם. וכגון מה שהאדם רואה בעיניו, שומע באוזניו, מנענע את ידיו וכדו', כל אלו הפעולות לא היו יכולות להיעשות אלמלא כח החיות שבאדם. וזו דרגה אחת של החיים, המתגלה בפועל ע"י כחות האדם.

פטרון הגליון - תשרי

נתנדב ע"י ידידנו הנכבד
מוה"ר צבי אביגדור באלזאם הי"ו
לע"נ אמו האה"ח פערל ב"ר משה יוסף ע"ה
נלב"ע כ"ו תשרי תשנ"ד לפ"ק

כל ימות השנה נחשבים כמו החיים הפרטיים של האדם, ובהם מתגלות רק הפעולות השונות הנמשכים מעצם מקור החיות, אך השורש עצמו אינו מתגלה בהם. אמנם למעלה מהם עומד יום הגדול והנורא, הלזה ראש השנה, שהוא השורש והמלך לכל השנה, והיינו שבו נשפע עצם מהות החיים שבבחינת זמן, וכל ימות השנה מקבלים ממנו חיותם וקיומם הפרטי

נודר בחיי המלך, וכן אומרים תמיד 'חיי המלך' (ש"א י, כד; ועוד), הרי שענין החיים משתייך במיוחד אל המלך, כי כאמור המלך הוא מקור החיים, והוא הממשיך חיות לכל העם.

כדוגמת 'נפש' האדם יש כן גם ב'זמני' השנה

והנה כדרך שנתבאר לגבי בחינת 'נפש' שנכלל בו שתי דרגות של חיים, כמו כן הוא גם לענין 'זמן', וכפי הכלל הידוע מספר יצירה, ששלשת אלו 'עולם שנה נפש' משותפים הם לכל דבר, וכל מה שיש בבחי' נפש ישנו גם בזמן ובמקום וכו'. והכי נמי בענייננו, כמו שישנם בחיי האדם (נפש) שתי דרגות, והיינו מקור ושורש חיותו, והפעולות הפרטיים הנמשכים ממנה, והם כדוגמת חיי המלך הכוללים, והחיים הפשוטים של שאר אנשי העם.

כן הוא גם בבחי' הזמן, שגם בו ישנם שני סוגים אלו.

בראש השנה נמשך חיות כללי ושורשי, וכל ימות השנה אינם אלא חיות פרטי

היינו, שכל ימות השנה נחשבים כמו החיים הפרטיים של האדם, ובהם מתגלות רק הפעולות השונות הנמשכים מעצם מקור החיות, אך השורש עצמו אינו מתגלה בהם. אמנם למעלה מהם עומד יום הגדול והנורא הלזה ראש השנה, שהוא השורש והמלך לכל השנה, והיינו שבו נשפע עצם מהות החיים שבבחינת זמן, וכל ימות השנה מקבלים ממנו חיותם וקיומם הפרטי.

יום ראש השנה הוא תמידי ונעלם - 'בכסה ליום חגנו'

וכמו שאמרנו ששורש מקור החיים הוא בגדר סוד, שהרי אין הוא מתגלה לעיני בשר, ואי אפשר לעמוד

ב.

זוכר יצוריו לחיים: בקשת חיים הנמשכים מקבלת עול מלכותו

מאד, כי היא דרגה גבוהה ונשגבה מאד של גילוי עצם החיים. ואכן יש בזה כמה מדרגות הנוגעים לחלק העבודה שבה.

כי לאנשים נעלים ופנימיים ביותר, שיש בהם מדע יתרה, ואשר עומדים על אמיתות סוד המיחוד הללו שאותו אנו משתדלים להשיג בימים אלו, הנה לדידם יש לומר שבראש השנה אין האדם צריך לקבל על עצמו שמעתי ילמד ויתפלל יותר כראוי, או שיקיים מצוות ויתנהג כדבעי וכו', כי עבודה שכזו משתייכת בעצם לימות החול של כל השנה כולה, כי בשאר ימות השנה הוא הזמן להתחדש ולקבל על עצמו עניינים פרטיים אלו של עבודת ה', ואיננה כלל העבודה המיוחדת ליום הנשגב הזה. אלא העבודה בראש השנה היא לבוא אל השנת ענין שלמעלה מהתמדת הלימוד וכו', ולמעלה מקיום כל המצוות, כי החיים האמיתיים שאנו מבקשים עליהם ביום יצירת האדם הוא נקו' החיים שבמעמקי לב האדם, מקור החיים שממנו נמשכים התורה והתפלה של כל השנה, והיינו שנוכח לעמוד על החיים המתגלים ע"י ה'ראו דתרועה', לידע מהו עומק ענין עול מלכות שמים בשלימות שנקבל על עצמנו, וכן יקבץ להרגיש טעם ורצון בקבלת עול מלכותו יתברך, עד שכל החיים הרוחניים וגם הגשמיים יסובו תמיד סביב נקודת החיים הזו.

ישנם מדרגות שונות שנמשכים מהן חיים

אך בדרך פשוטה יותר השייכת לכל אדם, יבואר עומק העבודה והבקשה על סוד החיים המתגלה בראש השנה, ע"פ הנודע שישנם הרבה מקורות אשר אפשר להמשיך מהם את החיים, וכמו כן ישנם כמה משמעויות ופירושים לענין החיים. וזה כדרך שהאריך הרב בעל התניא ז"ע, כי בזמן הזה שאין בית המקדש קיים שייך להמשיך מקור חיים אפילו מהיכולות הטומאה בסוד גלות השכינה, כי מכיון שהשכינתא בגלותא ממילא מושפע השפע גם להסטי"א וממנה נמשכים חיים גם לרשעים ופורקי עול, ואינם צריכים לקבל מקור חיים מצד הקדושה. הרי שישנם מדרגות רבות ומקורות שונות לענין המשכת החיים.

לחיות חיים גשמיים כמו בהמה הוא קללה ולא ברכה

והנה זה ברור שאע"פ שאנו מתפללים בראש השנה גם על חיים גשמיים של פרנסה טובה וגזירות טובות וכו', הנה אין הכוונה כלל לחיים הניתנים רק לנפש הבהמית ומופרדים מעצם מקור החיים, ואין אנו מבקשים בראש השנה שנוכל לאכול ולשתות ולישון וכו' ולעשות את כל פעולות הגוף כמו שעושה הבהמה, וגם מי שמבקש שיהיה בריא וחזק ויזכה לפרנסה בריחה, ושיניצל מכל צער ויסוריה ושיחיו כל ימיו בשמחה וטוב לבב מרוב כל, אין כוונתו רק לדרגת החיים הגשמיים הנוגעים לחיי הבהמה חיה.

כי הדבר פשוט שמדרגה זו של חיים היא ההיפך הגמור מענין החיים שאנו מבקשים עליו בראש השנה, וחיים כאלו אינם חיים, ואינם כלל בגדר שורש החיים המושפע ביום הנורא הזה, כי השפעת חיים שכזו אל האדם הוא בגדר קללה ולא ברכה. ויתר מכן, הנה האדם החי בעוה"ז חיים שכאלו, או לאו כלל שיהיו דומה לבהמה, אלא בכך הוא גרוע יותר ממנה. שהרי כאשר הבהמה פועלת כל

עבודת המלך מקור חיות העם - להמשיך על עצמו ועל עמו מלכות הש"ת כראוי

וזהו גם עבודת כל מלך הממונה על ישראל - המכוון גם נגד דרגת המלכות שבאדם הפרטי, ומלכותו היא מרכבה למלכות שמים, ועל כן צריך הוא לקבל עליו את מלכותו יתברך מתוך עומק פנימי מאד שבתוך נפשו. וכמו כן עבודה מוטלת על המלך להמשיך את קבלת עול מלכות שמים זו לכל העם המקבלים ומושפעים ממנו, כיון שמצד הכלל הוא הוא מקור ושורש חיותם.

ביום ה'מלכות' - כל עסקנו ובקשתנו הוא על גילוי עצמות נקודת החיים שמקבל עליו מלכות שמים

והנה על שורש חיים אלו משתדלים אנו בעבודתנו ביום ראש השנה. כי ביום הזה, יום התחדשות מלכות שמים, אנו שמים את כל עסקנו בהמשכת מקור זה של עצם החיים, אשר הוא השורש לכל התורה כולה ולכלל עבודת הש"ת. וביום ה'כסה' הזה עובדים אנו בעיקר לגלות את עצמות נקודת החיים שבנפש האדם, שהיא למעלה מכל העבודות הפרטיות הנמשכות ויוצאות ממקור נעלם זה. ועל אף שדרך כלל שורש זה הוא תמידי ונעלם, אך בזמן ראשית השנה, שמאיר בו ה'ראש' והשורש לכל ימות השנה שהוא בבחינת מקור החיים ב'זמן' כ"ל, מתגלה הוא מעט, ויכולים אנו לעבוד על המלכת הש"ת עלינו מעומק נקודה הפנימית שבנפש, כי עמו מקור חיינו.

וכאשר אנו מבקשים מהש"ת בימים אלו על חיים, הנה המכוון בבקשתנו הוא שתהיה דרגת החיים של כל משך השנה מקושרת עם עצם מקור החיים המתגלה בראש השנה. והיינו שכל התורה והתפלה וקיום המצוות ומעשים טובים שנקיים בכל השנה כולה, לא יהיו רק כמו פעולות טובים לעצמם, וכדברים פרטיים העומדים לעצמם, אלא שיהא לכולם שייכות עם עומק קבלת עול מלכות שמים זו שהאירה בראש השנה, ושאותה קבלנו על עצמנו ביום המלכות.

כח קול השופר להוציא עומק חיות האדם שלמעלה מהשגה - 'יודעי תרועה'

ומאחר שנקודה זו עמוקה וגנוזה היא מאד כאמור, ואין הדבר עולה בקלות כל כך להוציאה ולגלותה ממקור שורשה, לכן הפליא הקב"ה חסרו עלינו ונתן לנו עצה נפלאה ועמוקה - לתקוע בשופר ביום התרועה הזה, כי כוחו וסגולתו של קול השופר הוא לעורר את הנקודה הפנימית זו שבמעמקי נפש האדם, ועל ידה בלבד יש לנו קצת נגיעה ושייכות למקור חיותנו - נקו' המלכות שבו - המתגלה ביום התחדשות יצירת האדם. ועל כך שפיר נאמר 'אשרי העם יודעי תרועה', וכדברי הוזה"ק הנ"ל, שהם היודעים ה'ראו דתרועה', והיינו שיכולים לגלות חלק הסוד שבנפש האדם ע"י קול התרועה, שמכוחו ניתנת לנו היכולת להמליך עלינו את הש"ת מעומק פנימיות נפשנו.

אנשים נעלים מבקשים רק על גילוי עצם החיים של קבלת מלכות ה'

וממוצא הדברים נלמד, שעומק בקשת החיים שאנו מתפללים ומבקשים בראש השנה הוא ענין עמוק ונעלם

כמו שהוא בחיי הגשמיים שבאדם כן הדבר לגבי חיי הרוחניים

ונבוא לפרש הדברים ע"ד העבודה. כי הנה כמו שנתבאר לגבי החיים הגשמיים של האדם, שעצמות חיות האדם אינה מתגלה אצלו, והחיות שכן רואים בו אינה אלא פעולות שונות הנמשכות ממקור חיים, כי על עצם מהות חיות האדם אי אפשר לעמוד. כן הדבר גם בחיים הרוחניים של האדם, והיינו חלק עבודת ה' שבו, שעצם מקור החיות הרוחניות של האדם היא למעלה מהשגה, ואינה מתגלה בחיצוניות כלל.

עצם מקור החיים הוא קבלת עול מלכות שמים

כי הנה כמו שאמרנו לעיל שמקור החיים שבקומת ישראל הוא המלך המושל בהם, והמשפיע בהם כח החיות והקיום, הנה כדרך הזה נמי הוא בחיים הפרטיים של האדם, כי מקור החיים שבו הוא דרגת המלכות שבקרבנו, והיא מעין החיים המחיה את כללות קומת האדם.

ופירושה של 'המלכות' שבחיי האדם הרוחני, היא ה'קבלת עול מלכות שמים' שלו, והיינו מה שמקבל האדם על עצמו עול מלכותו יתברך, והוא בטל אל הקב"ה כעבד נרצע אל אדוניו. ודרגת חיות זו היא שורש החיים של האדם. וכיון שנקודה זו עומדת בתוך תוכיותו של לב האדם, שהרי היא עצמות החיות שבו, לכן אין היא מתגלית כל כך, ואי אפשר לעמוד עליה לרוב דקותה ופנימיותה.

שאר חילוקי העבודה הינם נגלים - כדרך החיות הפרטית שבכוחות האדם

כי הנה גם שאפשר לדעת ולהבין מה הן הפעולות החיצוניות שצריכים אנו לעשות מצד החיים הרוחניים של האדם, והוא, שהמבקש לחיות באופן נעלה ומרומם ולעבוד את הש"ת, עליו ללמוד ולהתפלל, ולקיים מצוות, ולעשות מעשים טובים וללכת בדרכי ישרים, אולם כל הדברים האלו אינם אלא פעולות ועבודות פרטיות הנמשכות ממקור החיים הרוחני, והינן רק חלק הנגלה שבחיי נפש האדם.

קבלת עול מלכותו יתברך צריכה לבוא ממקום פנימי שבמעמקי הנפש

אולם נקו' המלכות שבאדם, שמצדה הינו מוכן ומוזמן תמיד לקבל עליו עול מלכות שמים - שזוהי עצם חיותו הרוחנית כאמור, נעלית יותר מכל העניינים הנמשכים ממנה, והיא בגדר סוד שאיננה מתגלה בפירוש, וכדרך שמקור החיים הגשמיים של האדם תמיד ונעלם כנ"ל. והמלכה זו באה מהנקודה הכי עמוקה שבנפש, ובאופן פנימי וחזק מאד, הרבה יותר מהמורגש בקיום כל התורה כולה.

כי שאר כל ענייני עבודת ה' שנאמר עליהם 'כי הם חיינו', אינם אלא ענפים היוצאים ומשתלשלים מעצם החיים הרוחניים, אבל השורש עצמו הוא נעלה הרבה יותר מהחלקים הפרטיים של חיי האדם.

הדברים הללו, הרי למעשה היא עושה את מה שעליה לעשות ואת הדברים שעבורם נבראה, ונמצא שאינה מקלקלת את דרכיה בכך, ואילו האדם לא נברא על האדמה שבביל דברים הללו. ולא עוד אלא ששמון בתוכו יצר הרע מנעוריו, ואם יחיה כמו בהמה אזי יתגרר עליו יצרו הרע ביותר, ויגרום לו שיקלקל את דרכיו עוד, ולא יעשה את אשר מוטל עליו לעשות, ולא יגיע לעולם אל התכלית אשר בעבורה נברא.

בקשת החיים ברה"ה - על חיים רוחניים הדבוקים במקור החיים

אך פירושם של החיים שאותם אנו מבקשים בראש השנה הוא, שנוכח לחיים כמו חיו של איש רוחני ונעלה, שמשמעות החיים שלו היא שהוא מקבל חיות מעניינים רוחניים ופנימיים, ולא מדברים גשמיים וחינוניים, ולדוגמה מה שמרגיש טעם נפלא בשבת קודש, פתיחת הלב בתפלה, ודבקות בקיום המצוות, וכמו כן הוא טועם את אמיתות מתיקות התורה, ומרגיש בשעת לימודו כי הינו לומד את תורת ה', והוא זוכה שדברי התורה שבהם הוא הוגה ומתדבק הופכים את כל מהותו ומזככים אותו להיות איש נעלה ומרום וכדו'. כל אלו הן הרגשות פעילות החיים המסתעפות מעצם החיים של איש הרוחני, הדבוק תדיר במקור החיים שלו, שהוא מחיי החיים, ועל חיים שכאלו בלבד עלינו לרצות ולבקש בכל תפילותינו ומאויינו בימי הרחמים והרצון.

תפילות על צרכים גשמיים - כדי שחסרונם לא יפריע את הדבקות בחיים האמיתיים

וכמו כן גם בכל בקשותינו בימים הללו על חיים גשמיים

של עושר וכבוד ובריאות הגוף וכו', הכוונה היא לצורך הנזכר, וכונתנו בהם שנוכח לחיות תמיד בלי דאגות והפרעות שונות מצד הצרכים הגשמיים, כגון שנוכח לפינסה בשפע ובהרחבה, ולכלי השפעות הגשמיות הנצרכות, כדי שנוכל לפנות לבנו ורענתו ומחשבותינו לעבודתו יתברך כראוי, שגם בגשמיות יש חילוק מהדין בא השפע, שאם בא השפע ממקור הקדושה אזי ע"י גשמיות זו יש סיוע להאדם לעבודתו יתברך, וזהו שאמר דוד המלך ע"ה, שאף על פי שאני מבקש כסדר כמה מיני הצלות וישועות, אבל בכלול אחת שאלתי מאת ה', והיא המבוקש היחיד שלי - 'אותה אבקש', שאזכה לשבת בבית ה' כל ימי חיי, לחזות בנועם ה' ולעמוד בהיכלו תמיד.

בקשת החיים הרוחניים ברה"ה - כי בלעדיהם למה לנו חיים

ובקשה זו על חיים הללו הבאה ביום הדין הזה, צריכה לבוא מעומק לב האדם, ובאופן שירגיש שרק חיים כאלו נחשבים לו כחיים, ובלעדי זה אין לכל חיותו וקיומו עלי אדמות שום משמעות וטעם, ואי אפשר לו להתקיים כן כלל.

יש בקשות שיכול המתפלל להתקיים גם בלי המבוקש

כי הגה כבר יש לך אדם הדרוש ומבקש דבר מסוים מצד מה שהוא דבר טוב, ולכן הוא חפץ בו, ויש לו חשק גדול אליו, אך עם כל מה שהוא אכן רוצה אותו, עדיין אין הוא מרגיש שהוא מוכרח לקבלו, והיינו שאין חפצו בדבר ההוא בתוקף כל כך עד שאי אפשר לו להתקיים בלעדיו. וכגון אדם היודע בטוב את מעלת

ג.

יום השבת קודש, וגודל הנעימות והעונג שהנחיל לנו הקב"ה בעצם היום הזה, ולכן הוא חושב בנפשו כי בוודאי מה טוב ומה נעים היה אילו היה הוא מרגיש טעם רוחני בשבת קודש, והוא אכן משתדל בזה פה ושם. אמנם על אף שיש לו תשוקה לכך, אין זה נוגע לנפשו כל כך לומר שמוכרח הדבר להיות, כי יכול הוא לחיות את חייו בטוב ובנעימים גם בלא להרגיש טעם ביום השבת, והעיקר אצלו הוא שיהיו לו חיים טובים בלא דאגות וכדו'. ועד"ו, הגה יוכל האדם ג"כ לבקש ולהתפלל אליו יתברך שישפיע לו חיים אמיתיים ממקור החיים, כי אכן בוודאי יודע הוא שטוב הדבר להיות כן, אבל בכל זאת איננו חש שהדבר הכרחי לו כי זה בלבד נקרא חיים.

זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים

אמנם בקשתנו בראש השנה על חיים רוחניים ונעלים, צריכה להיות מעומק הנפש כל כך, עד שרגיש שחיים באופן אחר אינם נחשבים לנו כלל למציאות של חיים, ובלא חיים של דבקות בהש"ת למה לנו חיים כלל. ועל זה נקבעה ההכנה בימי חודש אלול, שבהם צריך האדם להביא את עצמו למדרגה כזו אשר רק חיים כאלו יהיו נחשבים אליו כחיים, ומכא הנה רבה זו יעמוד בראש השנה במצב זה, ובקשה זו אכן תבוא לו באמת מעומק הלב, שלא יתרחק אלא בבחינה זו של חיים רוחניים, ועל כך יתחנן לפני קונו כעני המבקש על נפשו, ויאמר 'זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים', והיינו שאנו חפצים בחיים כאלו אשר הש"ת חפץ בהם, מלך חפץ בחיים, ואשר עליו נאמר 'למענך אלקים חיים'.

נקודות:

הבחירה שנמסרה לאדם היא כח אלוקי שחננו השי"ת, וכמ"ש הרמב"ם שהאדם דומה אל בוראו יתברך במה שבידו לבחור בעצמו בטוב או ברע, והאדם קיבל זאת מכיון שנשמתו נחצבה מתחת כסא הכבוד, ויש בו איזה בחינה של אלוקות

~

ומלבד חידוש זה עצמו שישנו ביצירת האדם מה שהינו בעל בחירה, הנה נתוסף עליו חידוש גדול יותר, שאע"פ שניתנה הבחירה בידו, ומצדה יכול הוא להרע את מעשיו, מכל מקום האמת היא שסוף כל סוף מוכרח הוא לבוא אל מדרגת הטוב האמיתי, ובהכרח שכל אדם מישראל יבוא אל שלימות תיקונו. ולולי זאת לא היה נברא האדם שיברא השי"ת את האדם כל עוד שישנו אפילו ספק קל שמא לא יזכה הוא להגיע אל שלימותו

ותרועת מלך בו: ראש השנה - התגלות רום מעלת יצירת האדם

בעבר, וכן כל מה שייעשה בו בעתיד, הכל תלוי אך ורק בכח הבורא שמים וארץ, שאין עוד מלבדו, ומלא כל הארץ כבודו, ולית אתר פניו מיניה, ולא שייך שיהא בעה"ב אחר על מה שיהא נעשה בבריאה. ואם ניתן כח הבחירה לאדם הרי זה נחשב כביכול כאילו עשה השי"ת איזה צמצום בכוחותיו שלו, ואמר כי בחלל שנמצא בו האדם ייחשב הוא כבעה"ב לעצמו. ומעתה ייפלא, וכי אכן שייך לומר כן, שיהא הנברא כאדון ומושל בעצמו ח"ו מבלעדי ה', ולא יעמוד תחת ממשלת הקב"ה ח"ו, אתמהא. הגה דבר זה הוא חידוש נפלא עד מאד.

מצד הבחירה דומה הבורא לבורא יתברך

ואכן הבחירה שנמסרה לאדם היא כח אלוקי שחננו השי"ת, וכמ"ש הרמב"ם (הל' תשובה פ"ה ה"א) שהאדם דומה אל בוראו יתברך במה שבידו לבחור בעצמו בטוב או ברע, וע"ז כתוב בתורה (בראשית ג, כב) 'הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע'.

החידוש הנפלא במה שהאדם הינו 'חלק אלוך ממעל'

והאדם קיבל זאת מכיון שנשמתו נחצבה מתחת כסא הכבוד, ויש בו איזה בחינה של אלוקות. ולכך מציינו שרצו המלאכים להשתחוות לפני אדם הראשון ולעשותו אלוקי, עד שאמר להם אדם 'בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו' (צ"ח, ו; וזה"ק שם רכ"א); כי המלאכים הרגישו שבנברא זה הנקרא 'אדם' נעשה חידוש נפלא שאין בוודאי לו בכל היצור, והיינו מה שננוע על הקב"ה חלק אלוך ממעל, ומכאן נמצא בו איזה דרגה של אלוקות ממש. ואי לאו שהיינו מורגלים כל כך בדבר זה שהאדם הינו 'חלק אלוך ממעל', עד שמרוב ההרגל כבר אין הדבר נראה כחידוש בעינינו, היינו מתפלאים ביותר על הדבר, ואכן המתבונן בכך עומד ומשתומם, היאך אפשר לומר על בריה שברא הקב"ה - 'כי בצלם אלקים עשה את האדם' (בראשית ט, ו) כלומר שבמהותו וצלמו הרי הוא דומה לאלקיו, והדברים מופלאים. ואף כי אכן אפשר לקרב הדבר אל השכל, וישנם כמה ביאורים ומהלכים לפרש אותו, מכל מקום לומר על נברא שיש בו אלוקות ממש הוא מרפסני אנגרא, ולולי שהפסוק כתב כן בפירוש לא היינו מעלים על דעתנו ששייך מציאות שכזו. אלא שזה נכלל בעצם החידוש של יצירת האדם, שהיינו פלא

להן, מה אתם מדיינין, כבר נעשה אדם, עכ"ל המדרש. היוצא מדברי המדרש, שמחד גיסא אכן התייעץ הקב"ה עם המלאכים אם לברוא את האדם אם לא, כי אכן הדבר טעון עיון ושיקול רב, אמנם מאידך גיסא אמר הקב"ה למלאכים מה אתם מדיינין עליו, הלא כבר נעשה האדם. והיינו לומר שכל הדיונים שישנם על בריה זו, וכל מה שיש מקום וצדדים לדון עליו לכאן ולכאן אם זה עסק טוב לברוא או לא, הרי זה אכן דיון טוב, אמנם כשנוגע הדבר למעשה, לא שייך לדון על הדבר כלל, וכבר נברא האדם ממקום שלמעלה מכל הדיונים.

עיקר יצירת האדם היתה ממקום שנעלה מהדיונים

ועומק הדבר בזה הוא, מכיון שכל עצם יצירת האדם נמשכת ממקום נעלה וגבוה שלא שייך בו דיונים כלל, כי כל עצם הנברא הלוה הוא בריה עמוקה מאוד שאין מקום להבין אותו ולעמוד עליו ע"פ שכל החיצון ודעת הנגלה. ואם אכן ישנם קטרוגים על זה, והשכל הטבעי אינו מביין טעם יצירתו, אזי כבר נראה איך להשית עצה עם חשבונות הללו, וכבר נשתדל למצוא מבוא לתרץ קטרוגים האלו. אולם כל הדיונים הללו אינם מכריחים שנצטרך ליישבם מקודם כדי לברוא את האדם ולולי זאת לא יוכל להברא, כי לפי האמת יצירת האדם באה ממקום נעלה שכזה שאינו עומד לדיון כלל.

הבחירה החפשית שניתנה לאדם היא מלא גדול, כאילו נתמעטה יכולת הקב"ה ח"ו

והנה החידוש הנפלא שבעצם יצירה זו של האדם נחלק לכמה פרטים. ראשית כל, הוא מה שברא השי"ת את האדם כבעל בחירה, והיינו שניתנה לו הרשות והיכולת לבחור בעצמו לעשות הטוב או הפכו. ודבר זה גופא שיימצא נברא בעולם שיש לו בחירה חפשית הוא חידוש נפלא עד מאד, לא מיבעיא מצד מה שבעל הבחירה עלול לבוא לידי חטא, אשר על כך באה טענת המלאכים לומר שעתיד הוא למחטי קמך' (וזה"ק ח"א כ"ב). אלא גם מצד עצם הענין שניתן כח הבחירה לאדם הוא דבר פלא כשלעצמו, כי אין הדעת סובלת שיוכל להיות נברא הפועל ע"פ כוחותיו שלו, ושהוא יאחז בבעל הבית לבדו על עצמו, שהרי הקב"ה בלבד הוא מלך העולם, ואין עוד שום מושל בכל העולמות וזולתו, וכל מה שאירע בעולם

אימת הדין שבראש השנה הוא מצד יראת הרוממות שמתגלה בו

ועתה נבאר נקודה נוספת בעבודת היום של ראש השנה, והוא בענין אימת הדין שביום הזה. ונקדים ונאמר, כי המולכים ע"פ דרך החסידות הדגישו ביותר בראש השנה את ענין יראת הרוממות הנמשכת ביום הנורא הזה, כי יראה זו היא היא עומק אימת הדין שישנה בראש השנה.

יראה זו מקושרת לשמחה פנימית ואמיתית

יראה זו מקושרת ביותר גם עם שמחה עמוקה, אשר היא שמחה פנימית ונעלמת כל כך שאי אפשר גלות אותה בגילוי, ועל כך נאמר 'בכסה ליום הגנו', כי משמעות 'חג' הוא זמן של שמחה, ושמחה זו הינה 'בכסה' בראש השנה, ובדרך 'ויגילו ברעדה' (תהלים ב, יא). ושמחה זו באה עד כדי כך אשר המלאכים מתפלאים בראש השנה ואומרים לפני הקב"ה, רבוש"ע, מפני מה אין ישראל אומרים שירה לפניך בראש השנה וביום הכיפורים (ר"ה לב). ושמחה זו של ראש השנה יש בה כמה נקודות, ונבוא לבאר קצת את עניינו.

יצירת האדם היא חידוש נפלא, ועל כן היו בה הרבה קטרוגים

דהנה כל יסוד הדין ההווה ביום ראש השנה, נמשך ממה שביום הזה ברא השי"ת את האדם, אשר יצירה זו היא חידוש נפלא שאין כמותו, ולא שייך כלל להסביר את גודל הפלא שחידש השי"ת ביצירת האדם, וכמו שרואים שאכן היו הרבה קטרוגים על בריאת האדם, וכדרך שהמלאכים טענו עליו 'מה אנוש כי תזכרנו' (תהלים ח, ה; ברא"ח, ו) ולא הבינו את גדול החידוש שבו. וקטרוגים אלו חוזרים על עצמם בכל שנה ושנה, כי השטן בא בכל ראש השנה לעורר שוב קטרוג זה על הסוד הנפלא של יצירת האדם.

'עד שאתם מתדיינין כבר נעשה האדם'

והנה איתא במדרש (שם ה), 'אמר רבי סימון, בשעה שבא הקב"ה לבראות את אדם הראשון, נעשו מלאכי השרת כיתים כיתים ותבורות תבורות, מהם אומרים אל יברא, ומהם אומרים יברא, עד שמלאכי השרת מדיינין אלו עם אלו, ומתעסקין אלו עם אלו, בראו הקב"ה. אמר

הנה תענוג זה של השי"ת בא ממה שברא בעולם שברא האדם אשר הוא בעל בחירה, וכאשר אדם הלזה בוחר בעצמו ומכח בחירתו החפשית בתכלית הטוב ממש, שהוא מדבק את עצמו בכל עת בדבק טוב בהקב"ה, והוא מפריד את עצמו מכל הדברים המנתקים אותו ומפריעים לו מדבקות הבורא וכדו', ויש לו הכרה אשר אין עוד מלבדו, וכל מהותו תהא חטיבה אחת של עבודת השי"ת ועשיית נחת רוח אליו, הנה מכך נמשך להשי"ת תענוג נפלא. וענין זה הוא למעלה מן הטעם וההסבר, ואע"פ שאינו מובן לשכל האדם, זה הוא התענוג והרצון של השי"ת, ואין טעם ברצון'.

גדול עד מאד, והוא חלק מהסוד המתגלה בראש השנה.

הפלא היותר גדול - שגם לאחר מסיירת הבחירה אל האדם, בהכרח הוא שיבוא אל תיקונו

ומלבד חידוש זה עצמו שישנו ביצירת האדם מה שהינו בעל בחירה, הנה נתוסף עליו חידוש גדול יותר כפול ומכופל, שאע"פ שניתנה הבחירה בידו, ומצדה יכול הוא להרע את מעשיו, מכל מקום האמת היא שסוף כל סוף מוכרח הוא לבוא אל מדרגת הטוב האמיתי, ובהכרח שכל אדם מישראל יבוא אל שלימות תיקונו. ולולי זאת לא היה נברא האדם כלל, כי לא שייך שיבא השי"ת את האדם כל עוד שישנו אפילו ספק קל שמה לא יזכה הוא להגיע אל שלימותו ותיקונו, ועל כרחו יתקן כל אחד מישראל לתעדי לבוא.

הרי שהגם שמצד אחד התאפשרה לאדם הבחירה והוא כבעה"ב על עצמו, עד שהיה נראה לכאורה שיש מקום להסתפק אם יבחר האדם בטוב - ואזי יבוא אל תכליתו, או שיבחר ברע - ועי"כ יידחה מתיקון נשמתו. הנה מאידך גיסא הרי הקב"ה הוא לבדו אדון ומושל בעולם, ולכן בהכרח יתעלה כל אדם אל תיקונו, כי השי"ת כבר יסבב לידי כך שיבוא האדם בהכרח אל

מדרגת הטוב, שעבורה בלבד נברא האדם. והנה שני צדדים האלו נראים לכאורה כסותרים זה את זה, ואכן מצד השכל הפשוט אין מקום להבינם וליישבם יחד כל כך, ורק הקב"ה הנושא את כל ההפכים ומחברם הוא זה שיכול לבראות את האדם.

לא שייך לברוא את האדם רק ממקום שלמעלה ממשכל הפשוט

ומכח כל הנפלאות האלו הנכללות ביצירת האדם, ועוד רבות כהנה, נוצרו קטרוגים רבים ע"י הסט"א וחילולתו, כי אכן אי אפשר להבין כל זאת ע"פ דעת הגלגל, וכל יצירה זו של האדם היא חידוש נפלא ביותר. אמנם בריאת האדם לא בא אכן ע"פ הדין והשכל, אלא מכח השכל הנעלם, ומקום עמוק שכזה אשר לא שייך בו דיונים כלל, והיא נמשכת מעולם נעלה עד מאד, אשר רק משם יכול היה להיבראות. ועולם נעלה זה מתגלה בכל שנה בראש השנה אשר בו מחדש השי"ת שוב את יצירת האדם.

גודל היראה המתעוררת ביום הזה הוא מצד התגלות עולם נעלה הלזה

ומעתה, מכח רוממות מקום זה המתגלה בראש השנה

ד.

סתום פיות משטיננו: כוונת השטן בקטרוגו, ואופן הניצחון עליו

כדי לברוא את האדם, עי"ז נמשך בו יראת הרוממות נוראה ביותר, כי ביום הזה מתגלה הנגה נוראה שכוו, ודרגה גבוהה ומרוממה של גילוי אלוקות אשר אף אחד אינו יכול לעמוד על עניינה ועומקה, ומצד התגלות נשגבה זו נמשך תוקף קדושת היום שהוא נורא ואיום, עד שאפילו מלאכים ייחפזו וישתוממו ביותר על נוראות היום הזה.

גודל השמחה מגילוי הקשר העמוק של בני ישראל להקב"ה

אך היראה הגדולה הזו באה ביחד עם שמחה נשגבה על גודל מעלת הנברא החשוב הלזה, שיצירתו נמשכת ממקום נעלה ועמוק כזה שאין כל מלאך ובריה יכול לשער ולהשיג. ומעולם נעלה זה בא הקשר העמוק שיש להשי"ת עם בני ישראל עם קרובו, כמו שאמרו על יום ראש השנה (נחמיה ה, ז) 'כי קדוש היום לאדוננו, ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעובכם', כי מצד נקודה זו מקושר כל איש ישראל אל השי"ת באופן שלמעלה מן הדעת, בבחי' 'מים רבים' ויכולו לכבות את האהבה ונהרות לא ישפוח' (שה"ש ח, ז), ואין לנו אפילו האותיות והדיבורים שיוכלו לבאר בהם את עומק קשר נפלא זה, שהוא למעלה מכל החשבונות והדיונים, ועל כך אין מקום לקטרוג כלל.

לפניו יתברך מכל נשמת ישראל הפרטי שברא בעולמו.

וגילוי זה בא בכמה וכמה אופנים; אם מכח הרורה התשובה שיש לכל איש מישראל בימים אלו, כי כל יהודי ממליך את השי"ת בעומקי ליבו, באופן אשר אל זה היתה הכוונה העליונה באמת בתחילת הבריאה. וכמו כן ישנם בכלל ישראל צדיקים ויראי ה', שעבודתם מגלה את התענוג שיש להקב"ה מבריאת העולם, והצדיק מגלה בעבודתו את קדושת הכלל שבישראל. ועכ"פ בכל אופן שהוא, סוף כל סוף מתגלית בימים אלו נקודת היהדות שיש לכל איש ישראל בעומק נפשו, וגילוי זה בא בבירור כל כך, עד אשר כבר אפשר לראות עתה גם את העתיד הטוב אשר יבוא כל אדם בוודאי אל תכלית תיקונו, ומהו באה הוסיכה בדין בראש השנה.

על זה מורה ה'ירידן נצח' שבחג הסוכות, כי בכלליות הדין בודאי נצחון

והנה על נצחון הדין הזה אמרו חז"ל (ויק"ר ל, ב) שבמה שישיראל יוצאים בחג הסוכות מלפני הקדוש ברוך הוא ולולביהם ואתרוגייהם בידם, אנו יודיעין דישיראל אינן נצוחיא. ואין הפירוש בזה שבכך יודעים אנו בודאות שיהא השנה טובה ומבורכת, אלא הכוונה בזה היא שעל אותו הקטרוג שבכווחו רצה הסט"א לשנות את הנהגת הבריאה, הנה בזה הנוגזים בודאי בדין בכל שנה ושנה ו'ירידן נצח', כי הקב"ה הדין את העולם כולו בטובו. ידון את עמו באופן אשר הדין יביא אותם אל תכלית הטוב והנכון, והטעם הנעלם אשר בעבורו ברא השי"ת את האדם - 'תמלא בודאי, אם באופן זה או אחר, ועכ"פ סוף כל סוף יבוא בו אל היותו, וכענין שנאמר (דברים ח, טז) 'להיטיבך באחירתך'.

ויגבה ה' צבאות במשפט' ע"י 'והא'ל הקדוש נקדש בצדקה'

ועי"ז נאמר (ישעיה ה, טז) 'ויגבה ה' צבאות' במשפט', שהקב"ה מגביה את עצמו במשפט למעלה מן כל הדיונים והקטרוגים, ונוצח לעולם בדין, וזה עי"ז 'והא-ל הקדוש נקדש בצדקה', כי בקדושה נעלה זו, שאין לאף אחד השגה בו, בכך נקדש השי"ת, וזהו מכח הצדקה שעושה עם העולם בעת הדין, והיינו מה שפועל שתתגלה היותו של כלל ישראל בכל ראש השנה.

ויהי"ר שבקרב יתגלה לעין כל התענוג הגדול שמקבל השי"ת מעבודתו, ויתקיים מה שנאמר 'הי כבוד ה' לעולם ישמה ה' במעשיו', ימלך ה' לעולם אלקיך ציון לדור ודור הללו-ה, ברחמים בב"א.

בלבד יופיע עליו אור עליון שלמעלה מהשגתו, הנה בעניינים כאלו אין להסט"א כל שייכות.

טענת הסט"מ ש'עתידי הוא למחטי קמך', שלעולם לא יתענג הקב"ה מיצירת האדם

ומעתה הנה זהו כל ענין קטרוג הסט"מ, וזהו שורש כל הרע ומחנה דיליה, שהוא מתנגד לתענוג הנפלא שיש להשי"ת מבריאת האדם, שהרי תענוג זה נמשך ממקום עליון שלמעלה מהשנה ששם אין לו מגע יד, ועל כן הוא בא בטענה על כך, מכח זה שע"פ השכל הפשוט נראה כי תענוג זה לא יקום ולא יהיה, שהרי האדם עלול לבוא לידי חטא, ו'עתידי הוא למחטי קמך', וממילא לעולם לא יגיע אליו יתברך תענוג מנברא זה של האדם. ועוד הוא טוען, שהשי"ת דורש מהאדם עבודה נפלאה ביותר אשר סותרת את כל גבולות הבריאה, כי עבודת האדם אל בוראו צריכה להיות באופן שלמעלה מן הגבול, והרי זה קשה עליו ביותר וגבוה מדי ממדרגתו, ואינו יכול לעמוד בה. נמצא כי השטן בא לקטרוג על ה' ודאי - על גודל התענוג שיש להשי"ת מבריאת העולם.

בכל ראש השנה מתעורר שוב קטרוג זה - ובהוספת הוכחות וראיות לכך

ובכל ראש השנה שבא השי"ת לחדש שוב את העולם, ואת האדם מבחר הבריאה, חוזר קטרוג זה על עצמו. ולא עוד אלא שעתה הוא בא בהוכחה ברורה לדבריו, כי אם בשעת בריאת העולם לא היה השטן יכול להוכיח את דבריו שעתידי האדם לחטוא לפני בוראו, הנה עתה בא הסט"מ עם תנאי דמסייע ליה, והם חבילות רבות של עבירות שנכשלו בהם בני האדם במשך כל השנה, ואשר כל אלו הן ראיות רבות לטענתו, ומכוחם הוא בא בטענה לפני הקב"ה לומר שעתה היגד רואה בעיניך כי מהות האדם הזה הוא חוטא ופושע, וכיון שכן מוכרח אתה כביכול לשנות את כל הכוונה וההנהגה שעלה ברצונך בשעת בריאת העולם. וזהו עומק הקטרוג והמלחמה שבין הקדושה להסט"א בכל ראש השנה.

בימים אלו מגלה הקב"ה את עומק נשמת ישראל שעל ידה זוכה הוא בדין

ולא נפרש עתה איך מסתדר הקב"ה עם טענות האלו של השטן, אלא גמר הדבר הוא אשר בודאי בכל ראש השנה הננו יוצאים וכאים בדין זה. באיזה אופן שהוא, כי סוף כל סוף מתגלה בראש השנה ובעשרת ימי תשובה בכל איש ישראל נקודה עמוקה המורה בהכרח שהשטן אינו צורך כלל בטענתו, ובודאי בוא יבוא תענוג ונחת רוח גדול

עיקר קטרוג השטן ברה"ה הוא 'על ה' ודאי'

הנה אמרו בזה"ק (ח"ב לב) שהקטרוג שהסט"מ מקטרוג על יצירת האדם בראש השנה בחורו לטעון את טענתו הראשונה 'מה אנוש כי זכוננו', הרי זה באמת קטרוג על השי"ת בעצמו. והזה"ק מייסד את הדבר על הא דכתיב (איוב א, ו) 'יהי היום ויבאו בני האלקים להתייצב על ה', ויבאו גם השטן בתוכם', ופירשו בזה"ק 'שלהתייצב על ה', הכוונה 'על ה' ודאי', והיינו לנגדו כביכול. פירוש הדברים, שאין עיקר כוונת השטן לקטרוג על האדם עצמו, להענישו או לזנוג בנייהם וכדו', אלא עיקר כוונתו היא 'להתייצב על ה' ודאי, שברצונו למנוע את התענוג שיש לו להקב"ה מבריאת העולם. ותכלית קטרוגו בזה היא להביא הנהגה אחרת לעולם, אשר על פי אותה הנהגה לא תתמלא תכלית כוונת השי"ת בסוד בריאת האדם.

יש להקב"ה תענוג נפלא מבחירת האדם בטוב, ואין טעם ברצון ותענוג זה

וביאר הדברים, דהנה תענוג זה של השי"ת בא ממה שברא בעולם את האדם אשר הוא בעל בחירה, וכאשר אדם הלזה בוחר בעצמו ומכח בחירתו החפשית בתכלית הטוב ממש, שהוא מדבק את עצמו בכל עת בדבק טוב בהקב"ה, והוא מפריד את עצמו מכל הדברים המנתקים אותו ומפריעים לו מדבקות הבורא וכדו', ויש לו הכרה אשר אין עוד מלבדו, וכל מהותו תהא חטיבה אחת של עבודת השי"ת ועשיית נחת רוח אליו, הנה מכך נמשך להשי"ת תענוג נפלא. והגם אשר יש מקום להקשות על זה, מדוע אכן יש לו להשי"ת תענוג מזה דוקא, ולמה אינו מתענג מדברים אחרים, ועד"ז שאר תמיהות שישנם בדבר, מכל מקום ענין זה הוא למעלה מן הטעם וההסבר, ואע"פ שאינו מובן לשכל האדם, זה הוא התענוג והרצון של השי"ת, ואין טעם ברצון'.

הסט"א וחילולתו אינם מתבטלים למה שלמעלה מהשגותיהם

ומכיון שתענוג זה נמשך ממקום נעלה שלמעלה מהשגת הנברא, לכך בא השטן לקטרוג עליו בכל שנה ולעכב בעד תענוג נפלא זה. דהנה כל בריאה זו של השטן, [וכמו כן כל האומות העולם אשר מקור שורשם הוא 'ראשית גרים עמלק' (במדבר כד, כ), שהוא הוא עצמו כח הסט"מ והסט"א], הוא מין בריה שכזה שבראו השי"ת באופן שיש לו שייכות רק עם מה שמושג לשכל הנברא, ואילו בעניינים נעלים שלמעלה מהשגת הנברא, אשר בהם צריך הוא להתבטל אל דעת הבורא ומכח הביטול

א.

התעוררות התענוג העליון מעבודת כנסת ישראל

ויש נהגין לאכול תפוח מדבש ואומרים תתחדש עלינו שנה מתוקה, וכן נהגין. (רמ"א א"ח תקפ"ג א.)

יש לומר לבאר מנהג זה ע"פ פשוטו, כי כנסת ישראל נמשלה לתפוח (שבת ע"ג). [ובאמת יש בכל פרי רמז על כנסת ישראל, כי איתא בספ"ה ק' אשר ד' חלקי האילן 'שורש גזע ענפים ופירות' מכוונים לד' אותיות שם הוי"ה, ונמצא כי הפרי הוא כנגד הה' תתאה שהוא בחי' מדת המלכות, ובני ישראל הם המגלים מלכות ה' בעולם]. וכאשר מטבילים את התפוח בדבש, רוצים בזה לרמז את בקשתנו ועבודתנו שיומתק בעיני ה' עבודת כנסת ישראל וירצה בנו.

ובאמת אמרו כי זו היא תמצית כל עבודתנו ביום ראש השנה, וכדא' בספ"ה ק' (לוק'ת לבעה"ת דרושים לראש השנה) ומקורם טהור בדברי האריה"ק, אשר כל העבודה בימים אלו היא להמשיך את הרצון העליון לחדש את מדת מלכותו. והיינו אשר יתגלה הנועם והרצון העליון שיש להשי"ת ממדת המלכות, הלא היא כנסת ישראל. ולרמז על עבודה זו מטבילים את התפוח הרומז על כנסת ישראל, בדבש המורה על מתוקות ותענוג. ואכן 'תפוח בדבש' בגי' 'דבש מלכות', לרמז על הרצון שמתעורר על מדת המלכות.

ב.

העלאת התקיעות מן הפשט אל הסוד

אמר אב"י השתא דאמרת סימנא מילתא היא, יהא רגיל למיחוי בריש שתא קרא ורוביא כתי' וסילקא ותמרי (הוריות ב')

יש לומר כי ענין הסימנים שעושים בראש השנה, הוא חלק מסדר עבודת המתקת הדינים שעוסקים בה ביום זה.

ויבאר בהקדם ענין ארבעת העולמות 'אצילות בריאה יצירה ועשייה', אשר עולם העשייה רוכז רע (ע"ה שמו"ה פ"ד), ואיתא בספ"ה ק' כי מפני זה יש בו שליטה גדולה למדת הדין. ולפי זה מובן אשר בבואנו להתמקד את הדינים ביום זה, צריכים להתעלות מבחי' עולם העשייה לעולמות שלמעלה ממנו. והנה ארבעת חלקי פרד"ס התורה 'פשט רמז דרוש וסוד', מכוונים הם כנגד ארבעת העולמות הנ"ל, כי חלק הפשט מכוון לעולם העשייה וכן הלאה. ולפי זה מבואר כי כאשר באים להתעלות ביום זה מאחיות הדינים המתגברים בעולם העשייה, צריכים להדגיש יותר את עניני הדרוש הרמז והסוד שבתורה.

ויש לומר, כי לכן כתוב בתורה רק 'יום תרועה יהיה לכם' (במדבר כ"ט, א) שהיא תרועה אחת, וחז"ל קיבלו בזה להוסיף על פי דרשות הכתובים עוד תקיעות ותרועות (ר"ה ל"ג). והוא כדי לעורר את בחי' הדרוש, שהוא כנגד עולם הבריאה, ובהו יהיה כח להעלות את התקיעות מעולם העשייה עד לעולם הבריאה. ובהו הענין בא גם המנהג לעשות סימנא מילתא, שהוא ענין של רמזים, ועושים הסימנים על ידי 'תפוח' שבגי' ב"פ 'רמז'. וידוע מדברי הצדיקים ז"ל שרמזו בזה את כוונת התקיעות, והוא כדי לעורר את בחי' הרמז שהוא כנגד עולם היצירה. ותכלית הענין הוא מה שכתוב בזה"ק (ח"ג קמ"ב) שצריכים להקפיד לשמוע את התקיעות דוקא ממי שיוודע את ה'רזא דתרועה', שיכווין לתקוע על פי סודות התורה. והיינו כדי לקשר ולהעלות את התקיעות ממדרגת הקיום על פי פשט שהוא בחי' עולם העשייה, עד לעולם האצילות שהוא בחי' הסוד.

ונמצא כי מוסיפים על תקיעת השופר בפשטות, עוד רמזים דרושים וסודות, כדי להעלות את התקיעות מעולם העשייה

דרך העולמות יצירה ובריאה, עד לבחי' עולם האצילות שאין שם דין וקטרוג כלל.

ג.

ההסתר של ראש השנה לצורך הגילוי

תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו (תהלים פ"א, ד).

יש להתבונן במה שראש השנה הוא יום של הסתר, וכמו שאמרו חז"ל (ר"ה ת). 'תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו, איזהו חג שהחודש מתכסה בו, הוי אומר זה ראש השנה'. ויש להקשות בזה, שהרי ראש השנה הוא היום של מלכות ה', אשר מדת המלכות היא ענין הגילוי כידוע. ואם כן לכאורה היה יום זה צריך להיות זמן של גילוי גדול, ועל כל פנים לא מוסתר ומכסה כל כך.

אבל באמת אמרו כי היא הנותנת, אשר דוקא מפני גודל הגילוי שיוס זה צריך להביא בעולם, לכן מוכרחים להתחיל עם כיסוי והסתה. כי דבר שצריך להתגלות בעולם, הרי הוא צריך להיות מסווג לנצח את כל הקטרוגים והמניעות שיכולים להיות עליו. ולכן עשה הקב"ה שיקדימו תחלה את עשייתו והשלמתו בהסתר והצנעה, ורק אחר כך יביאנו ליד גילוי. כי על ידי זה כבר יהיה מיוסד והזקן די הצורך, עד שיוכל להתגבר לעומת כל העומדים עליו.

וכן רואים בטבע העולם בכל הולדה, שהוא ענין של התגלות חדשה בעולם. ועשה הקב"ה בסדר הדברים, שקודם כל יהיה הולד מתוקן בכל אבריו ושלימות ענינו, וזה נהיה בהסתר ובהעלם מעין כל, ורק אחר כך הוא נולד ומתגלה בעולם. כי אילו לא היתה נשלמת עשייתו במקום הסתר, לא היה יכול להתגבר לעומת כל הקטרוגים והמניעות הקיימות בעולם. וזה הוא גם כן הענין במה שאמרו חז"ל (מנחות פ"ג) ששתיקה היא דבר נחוץ וטוב ליון, והיינו מפני שסגולת היין היא כח הגילוי, שהרי נכנס יין יצא סוד (ערוך פ"ה). ולכן כדי שיוכל היין לקבל את כח הגילוי בתכלית, צריכים להקדים בו שתיקה והעדר הגילוי דוקא.

ובעיקר בא הדבר בענין מדת המלכות, דוקא מפני שהיא עצם ענין כח ההתגלות. ולכן צריכים תמיד לייסד את עניינה בסתר ובהצנעה, ועל ידי זה תוכל אחר כך לצאת אל הפועל ולהתגלות בתכלית הגילוי. ולכן כאשר הלך שמואל הנביא למשוח את דוד המלך, אשר הוא היה המרכבה למדת המלכות, מציעו שהצורך ללכת בהיחבא ועם הסתר גדול של 'לזבוח לה' באת"ו (ש"א ט"ז, א), כדי שלא ידע אדם בדבר. ודוקא על ידי ההסתר הגדול שסבב את הדבר, היה יכול דוד אחר כך לצאת עם מדת המלכות להתגלות בעולם.

ומטעם זה יש הסתר כל כך גדול על ענין ראש השנה, כי מפני היות יום זה עיקר יסוד מלכות שמים, וביום זה באים לפועל שתוכל מלכות שמים להתגלות בעולם בכל תוקף, לכן צריכים להתחיל ביום זה בתכלית הכיסוי וההעלם, ועל ידי זה יכולים לצאת אחר כך מן ההסתר אל הגילוי. ועל דרך זה פועלת גם מצות תקיעת שופר ביום זה, שהוא על פי הכתוב מן המצר קראתי י"ה עניי במרחב י"ה (תהלים קי"ה, ה: פ"ה שופר פ"א). כי מכניסים את הקול במקום המיצר של השופר שהוא בחי' העלם והסתר, ומשם דוקא יוצא הקול אל המרחב שהוא בחי' הגילוי. ובאמת כי עצם קול השופר נחשב כבר כגילוי, ולכן נהגו להקדים בליל ראש השנה את אכילת הסימנים, וידוע ממה צדיקים ז"ל שרמזו בהם את כוונת התקיעות, והרי שהקדימו להתעסק בענין גילוי זה בשעת הסעודה שהוא זמן של שתיקה שהרי 'אין מסיחין בסעודה' (תענית ג), ודוקא על ידי השתיקה הזאת יכולים למחרת לבא עם השופר אל הגילוי הגדול.

ויש להוסיף לפי זה, כי הרי בזמן הגלות יש הסתר גדול על

מלכות שמים, ובפרט בזמן עקבתא דמשיחא ששורר חושך כפול ומכופל, בבחי' הסתר בתוך הסתר על כבוד ה'. אבל לפי האמור יש לומר, כי כל ההסתר הזה הוא רק כדי להכין אל הגילוי הגדול שיהיה בימות המשיח. וכפי גודל ההסתר השורר, כך יהיה גודל הגילוי של מלכות שמים, כאשר יתקע הקב"ה בשופר גדול לחירותנו במהרה בימינו.

ד.

זכרון תרועה בשבת

יום תרועה יהיה לכם (במדבר כ"ט, א).

איתא בגמ' (ר"ה כ"ט) 'אמר רבי לוי בר לחמא אמר רבי חמא בר חנינא, כתוב אחד אומר שבתון זכרון תרועה (ויקרא כ"ג, כד) וכתוב אחד אומר יום תרועה יהיה לכם, לא קשיא כאן ביום טוב שחל להיות בשבת, כאן ביום טוב שחל להיות בחול'. ויש לרמז בזה, כי 'יום תרועה' עם 'זכרון תרועה' ע"ה"כ, הוא בגי' אֶלְפָּה עם 'שבת', כי אלף הוא בחי' אֶלְפָּה יומין דחול' (וזה"ק ח"ב ר"כ), הרי כי אכן שני פסוקים אלו רומזים על ימות החול ושבת.

ואי' בספ"ה ק' כי ה'זכרון תרועה' הנוהג כאשר חל ראש השנה בשבת, הוא באמת שורש ענין השופר, ואכן 'זכרון תרועה' הוא בגי' 'שופר' במילואו (ש"ן וא"ו פ"א ר"יש). ומשם ממשיכים את הכח לתקוע בשופר בכל ימות ראש השנה שהלים בימות החול, ולכן ראשי התיבות 'תקעו בחודש שופר' הוא 'שבת', כי מכה קדושת השבת נמשך הכח לתקיעת השופר והארתו באלף יומין דחול. ואכן 'שבת' עם ו' פעמים 'חול' הוא בגי' 'שופר' במילואו (ש"ן ו"ו פ"ה ר"יש), כי כח השופר נמשך משבת לששת ימות החול.

ה.

ראיה שמיעה ועשייה נכללים בשופר

אשרי העם יודעי תרועה (תהלים פ"ט, ט).

יש לרמז בזה, כי הנה במצות תקיעת שופר מציעו ענינים של ראיה שמיעה ועשייה, כי כתב האריה"ק (שעה"כ ר"ה ג) שיש ענין שלם של הארת פני התקוע, אשר זה הוא ענין שראים אותו בכח הראיה. ועיקר מצות השופר היא שמיעת קול השופר, והוא ענין כח השמיעה. וכתב האריה"ק עוד (שם) כמה כוונות בענין 'היד האוחזת בשופר' היינו חלק המעשה של המצוה, והוא ענין כח העשייה. ויש לרמז עליהם בפסוק העוסק במצות תקיעת שופר, כי בתיבות 'אשרי העם' יש אותיות 'ראיה' 'שמיעה' 'עשייה'.

[ויש לפרש, כי הם מכוונים ל'מחשבה' 'דיבור' ו'מעשה', כי כח הראיה הוא בחי' המחשבה, שכן המחשבה מכוונה בשם ראיית השכל. וכח השמיעה הולך ביחד עם הדיבור, כי השמיעה באה על מה שמדברים. וכח העשייה הוא חלק המעשה של האדם. והענין בזה הוא לפי שיעירת האדם מתחדשת בראש השנה, ולכן תוקעים בשופר לעורר בחי' 'ויפת באפיו נשמת חיים' (בראשית ב. ג.) כידוע, ושלימות האדם היא במחשבה דיבור ומעשה, ולכן מעוררים בעת תקיעת שופר את ג' בחינות אלו בשלימות האדם].

ו.

הקב"ה מקשיב אל זעקת התשובה הגנוזה בעומק לבבות בני ישראל

וכל מאמנים שהוא עונה לחש, הפותח שער לדופקי בתשובה (פיוט וכל מאמנים).

יש להבין מה החידוש בדבר, וכי לא יענה הקב"ה לתפלת לחש, וכי לא יפתח הקב"ה למי שדופק על דלתותיו בתשובה, והרי פשוט הדבר כי קרוב ה' לכל קוראיו.

אכן לפעמים יש בעומק לבו של אדם הרגשים ובקשות על כאבים הנסתרים בתוכו, וקיימים בעומק רגשותיו של אדם צעקות נסתרות כאלו, אשר מרוב עומקם והסתרות אין האדם בעצמו יכול לבטאותם ולגלותם. והרבה פעמים הוא מפני שאין הוא יודע מהם כלל, ולפעמים אפי' את המעט שהוא יודע, אין לו כח להוציא אל הפועל, וכך הם נשארים בסתרי עומק לבבו של האדם. אבל הקב"ה יודע את כל הנסתרות, ואע"פ שאין האדם יודע ויכול לגלות זאת, ואע"פ שהאדם בעצמו אינו יודע מה מפריע לו ומה בקשתו, ומה הם הרגשות העמוקים הטמונים בלבבו. אבל הקב"ה שומע את הכל, כמו שאומרים שזעתינו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומות, שהם אותם צעקות הנשארות בעומק הלב ורק היודע תעלומות לב רואה אותם.

והנה באותו עומק הלב האדם דופק בתשובה באמת ויש שם חרטה גמורה על כל מעשיו, ויש שם נקודה עמוקה באדם שבה הוא רוצה באמת לחזור בתשובה, אבל אין לו את הכח ואת האומץ והבהירות לכטא את בקשת התשובה שלו, והקב"ה הבוחן כליות ולב פותח לו את שערי התשובה, ורואה ומקבל את תשובתו מאותו עומק הלב.

ועל זה אנו אומרים וכל מאמינים כי הקב"ה הוא עונה לחש, היינו באותו עומק הגנוז בלב, והוא פותח לו שם שער לתשובה, הפותח שער לדופקי בתשובה, ששם דופק הוא התשובה באמת בכל לבבו.

ז.

מדת הרחמים הראויה על בני ישראל

היום הרת עולם היום יעמיד כמשפט כל יצורי עולמים אם כבנים אם כעבדים, אם כבנים רחמים כרחם אב על בנים, ואם כעבדים ענינו לך תלויות עד שתהנו ותוציא כאור משפטינו איום קדוש (מוקף).

יש לפרש בענין בקשה זו, שבאים בזה לברר את הרחמים אשר מבקשים לעורר ביום זה.

כי בראש השנה מזכירים כמה מיני עניינים של רחמים, והוא מה שלומדים את תקיעות ראש השנה כמה שנאמר (שופטים ה, כה) בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא (י"ה ז'), אשר שם התגלו רחמי אב על בנה, כאשר בכתה אם סיסרא על כך שעוד לא שב בנה מן המלחמה, הרי בחינה אחת של רחמים, אבל אין זה נקרא רחמים באמת, כי היא רחמנות של הסטרא אחרא. עוד בחינה בזה מזכירים בשעת קריאת התורה, והוא מה שקוראים איך הגר ישבה ובכתה בראותה כי אין היא יכולה להושיע את ישמעאל בנה (בראשית כא, טו). ורחמים אלו אינם נקראים 'רחמי אב על בנה', שהרי הגר שפחה היתה, ושפחה אין לה חיים (יבמות כג) שאין בנה מתייחס אחריה, על כן אין לה רחמנות באמת.

אבל כאשר אנו מבקשים את רחמי שמים, רוצים אנו להדגיש לאפוקי משני עובדות אלו. ולכן אנו מבקשים 'אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים', לאפוקי מרחמנותה של 'אם' סיסרא. שהרי זו היתה רחמים של הסטרא אחרא, ואנו רוצים רק רחמים של קדושה. ומוסיפים ומבקשים 'אם כעבדים ענינו לך תלויות' וכו', ובהם באים לאפוקי מרחמנותה של הגר על ישמעאל. כי רחמי הגר על בנה לא היו רחמים ראויים, שהרי השליכה אותו תחת אודת השיחים וישבה לה מנגד הרחק כמטחוי קשת, באמרה 'אל אראה במות הילד' (בראשית כא, טו-טז). ואילו אנו מבקשים 'ענינו לך תלויות' שאנו מבטיחים אל ה', ומדה כנגד מדה יביט הוא עלינו ויראה אותנו ברחמיו הגדולים עד שיחננו.

ונוסף בזה עוד, כי הגר זרקה את ישמעאל הרחק כמטחוי קשת, ולכן היתה יכולה לומר 'אל אראה' על בנה. כי ענין

'קשת' מורה על תקיעת שופר כדאי' בזה"ק (ה"ג ר"ג) אשר 'קשת' נוט' תקיעה ש'ברים תרועה. ובא הכתוב לומר כי לכן הרחיקה הגר את ישמעאל ממנה, כי היה 'הרחק' מן 'הקשת', שלא היה אצלו בחינת 'קשת' שיעורר את רחמיה עלינו. אבל אנו תוקעים בשופר ומעוררים את רחמי השי"ת עלינו, עד שיחננו ויוציא כאור משפטינו.

ח.

על ידי שמירת המצוות בגלות מתעורר ענין הזכירה למעלה

הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אוזרנו עוד על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאום ה' (ירמיה לא, יט) ברכת זכרונת).

הנביא מונה כאן את כלל ישראל בשם 'אפרים', ויש לומר כי הוא מפני שקרא יוסף את שם בנו אפרים 'כי הפרני אלקים בארץ עניי' (בראשית מא, נב), ולכן נקראים כלל ישראל בהיותם בארץ עניים בשם 'אפרים', לעורר עליהם רחמים בעודם בשביה. ואמר הכתוב כי הקב"ה זוכר את 'אפרים' הם כלל ישראל שבגלות ברוב אהבה ורחמנות, וזכירה זו היא הנותנת את כח הקיום לכלל ישראל בכל שנות הגלות, כי מרגישים בעומק הלב את אהבת השי"ת אשר לא סרה מאיתנו.

ועיקר זכירה זו באה על ידי שכלל ישראל ממשכים לקיים את מצוות ה' בגלות, כי אף על פי שנתגרשנו מלשכון בארצות החיים בארץ ישראל שהיא מקום קיום התורה והמצוות כראוי, מכל מקום אנו ממשכים ומקיימים את כל המצוות. וכמו שאמר הכתוב 'ושמתם את דברי אלה על לבבכם' (דברים יא, יח) ופירשו חז"ל (מובא ברש"י שם) 'אף לאחז שתגלו היו מצויינים במצוות, הניחו תפילין עשו מזוזות, כדי שלא יהיו לכם חדשים כשתחזרו, וכן הוא אומר (ירמיה לא, כ) הציבי לך ציונים'. ועל ידי שאנו מקיימים את המצוות בגלות, ובה גורמים שלא ישתכחו המצוות מאיתנו, מתעוררת עלינו מדת הזכירה למעלה במדה כנגד מדה. ולכן תיכף אחר הפסוק של 'הבן יקיר לי אפרים וגו' זכור אוזרנו עוד' וגו' נאמר הפסוק 'הציבי לך ציונים' העולה על קיום המצוות בגלות כמו שכתב רש"י, כי זכירה זו תלויה בקיום המצוות בזמן הגלות. וזה שרמזו הכתוב באמרו 'רחם ארחמנו', להורות על רמ"ח מצוות עשה, שהם הגורמים לאהבה וזכירה זו. ולכן אמר הכתוב כי אפילו בזמן הגלות מבטיח הקב"ה: הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אוזרנו עוד רחם ארחמנו נאום ה'.

ט.

תפילה לשמירת כלל ישראל בזמן התגלות הגאולה בעולם

ונאמר, וה' עליהם יראה ויצא ככרך חצו, וה' אלקים בשופר יתקע והלך בסערות תימן. ה' צבאו'ת יגן עליהם, כן תגן על עמך ישראל בשלומך (ברכת שופרות).

יש להבין למה מוסיפים כאן על הפסוק לבקש הגנה מיוחדת מאת ה'.

אכן הפסוק הזה מדבר על לעתיד לבא כאשר יתגלה ה' על כל העולם, ועל אותה שעה הוא אומר 'ויצא ככרך חצו' וכן 'הלך בסערות תימן', דהיינו שהדבר יעורר רוח סערה גדולה בעולם. כי כאשר יתגלה הקב"ה בכבודו על כל העולם יעשה זה מהפיכה גדולה בעולם, ואמונת העולם לא ידעו מה לעשות עם עצמם, עד שיתודדו אלו על אלו ויהרגו זה את זה, ולכן תהיה 'סערה' גדולה בעולם באותה שעה. ולכן מבקשים כי לכל בר ישראל לא יאונה באותה שעה כל צער ונוק ח"ו, אלא ה' יגן על עם ישראל בשלומו.

ועל כך רומזים כל יום בתפלה ומבקשים 'שמור צאתנו ובואנו', שתהיה יציאתנו מן הגלות וביאתנו לזמן הגאולה עם שמירה עליונה, שתהיה הגאולה כלי חבלי משיח וניגאל בקרוב ברחמים גדולים.

י.

'יומא אריכתא' ליחד יסוד ומלכות

ידוע כי שני ימי ראש השנה הם קדושה אחת ארוכה (ביצה ה), ומכונים הם בשם 'יומא אריכתא', ויש לבאר את הענין הפנימי בדבר.

ויש לומר בזה, כי הנה היום הראשון של ראש השנה הוא היום השישי מבריאת העולם [שנברא בכ"ה אלול לשיבת ר"א], והיום השני הוא היום השביעי, והם כנגד מדות יסוד ומלכות שהם המדה השישית והשביעית. והנה הענין בכך שצריכים לצרפם ליום אחד, לעורר את היחוד בין יסוד ומלכות. ובמקו"א הארכנו לרמז ענין זה במצות השופר שנצטוונו בימים אלו, כי 'שופר' במילואו (ש"ן ו"ו פ"י ר"יש) הוא בגי' 'שש שבע', והרי 'שופר אחד אמר רחמנא' (ר"ה כו). הרי שמתייחדים השש והשבע כאחד, ואכן 'אחד' הוא בגי' ו' ש' שמתייחדים כאחד.

והנה אמרו חז"ל (ברכות ד) שצריכים לסמוך גאולה לתפלה, ומבואר באריה"ק (שעה"כ ק"ש ה) כי הוא ענין סמיכות יסוד למלכות, כי הגאולה היא בחי' היסוד [כמו שמצינו ביוסף שהבטיח על הגאולה 'ואלקים פקד יפקוד אתכם' (בראשית נ, כד)], והתפלה היא בחי' המלכות [כמו שמצינו בדוד שאמר ואני תפלה (תהלים קט, ד)], כי ענין התפלה הוא עבודת המלכות, ואכמ"ל]. ומבואר בגמ' (ברכות ד) כי סמיכות גאולה לתפלה באה רק על ידי שבקשת 'ה' שפתי תפתח' בתחלת התפלה נחשבת ל'תפלה אריכתא', ואילו ברכת 'השכיבנו' שבתפלת ערבית נחשבת ל'גאולה אריכתא', עיי"ש. הרי כי ציונה הגאולה אל התפלה שהוא בחי' סמיכות היסוד אל המלכות, בא על ידי שמוסיפים את ענין ה'אריכות' על שניהם, ועל ידי זה יכולים הם להצטרף. וכמו כן הוא בענין שני ימי ראש השנה, שצריכים לצרף אותם כדי לסמוך יסוד ומלכות כנ"ל, והוא על ידי שהם נהיים 'יומא אריכתא', ובה מצטרפים שניהם לקדושה אחת בבחי' היחוד.

והנה פשוט ענין 'תפלה אריכתא' שמוסיפים את בקשת 'ה' שפתי תפתח' על התפלה, היינו אשר לפני התפלה עצמה יש תוספת תפלה, והיא תפלה על כך שיוכלו להתפלל כראוי, וזו היא בקשת 'ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך'. ואכן בראש השנה מצינו ענין זה, שמרבים לבקש ולהתחנן על כך שיוכלו להתפלל, כענין בקשת 'היה עם פסיות' ובקשת 'אוהילה' ועוד כמה פיוטים ותפלות שעוסקים בבקשות על זה הענין שיוכלו להתפלל כראוי, והרי שיש ביום זה 'תפלה אריכתא'.

ובענין 'גאולה אריכתא' יש לפרש בפשטות שהוא כענין המבואר בדברי רש"י (מגילה י"ג) על בקשת הגאולה של 'ראה נא בענינו', שהיא אינה בקשה על הגאולה השלימה שתהיה לעתיד לבא, אלא בקשה זו היא כענין 'שתרחמנו עוד בגלותי' שיגאלנו הקב"ה מן הצרות העומדות עלינו תמיד, וזו היא תוספת על הגאולה. ולכן ברכה זו מכוננת אל הא'תחלתא דגאולה' כמבואר בגמ' (שם), כי גאולה זו היא הכנה אל הגאולה השלימה [וזהו ענין משיח בן יוסף עד שלא בא משיח בן דוד]. וגם ענין זה מצאנו בראש השנה, וכמו שאמרו חז"ל (ר"ה יא) כי 'בראש השנה בטלה עבודה מבתונו במצרים', הרי שגם לפני שנגאלו ממצרים לגמרי, כבר האיר הקב"ה עליהם אהבה של גאולה ופסק השעבוד מהם. וכך מבקשים לעורר את כל ראי השנה, שיאיר הקב"ה עלינו את אור הגאולה אל תוך הגלות, וזה יהיה ההכנה לגאולה השלימה שתהיה בכ"א.

ויפה באפיו נשמת חיים: ראש השנה איז דער קוואל פון וואו די 'נשמה' באקומט 'חיים'

א. וידע כל פעול: א מענטש דארף אויפהייבן אלע זיינע מדות צום רבוש"ע

ראש השנה איז פארהאן א שטארקער ביקוש אויף 'חיים' | אזוי אויך בעט מען אסאך בקשות אויף 'מלכות שמים' | אויך איז פארהאן אן ענין פון בכיה - גנוחי ויליל | אר"י הק': ווער עס וויינט נישט - א סימן אז 'אין נשמתו שלימה' | נישט ווערן צובראכן אויב עס קומט נישט צו וויינען | 'נשמתו שלימה' פונעם אר"י איז א גרויסע מדרגה | היינט זענען די הערצער פארשטאפט | מן הסתם וויינט זיין הארץ - אבער ער פילט עס נישט | די וועלט איז באשאפן געווארן אין זיבן טעג - גילוי פון זיבן ספירות קדושות | די 'כלי המקדש' איז געווארן געבויעט מיט די זעלבע 'צירופי אותיות' - יעדע כלי אנטקעגן אן אנדערע מדה קדושה | א מענטש דארף זיך זעלבסט מאכן פאר א בית המקדש | יעדע אהבה גשמית - זאל ער אויפהייבן צום מקור און שורש: אהבה רוחנית | יעדע דאגה גשמית - זאל ער אויפהייבן צום מקור: יראת שמים | דורכדעם ווערט דער מענטש א בית המקדש | די שכינה רוהט אויף אים

ב. מלך חפץ בחיים: עכטע 'חיים' איז נאר דורכן זיין דבוק אינעם רבוש"ע

אלע תאוות הנפולות - האבן א הויכן שורש | די גרעסטע תאוה - 'תאוות חיים' - האט אודאי אסאך א העכערן שורש | עס קומט פון די העכסטע מדה 'כתר' וואס די נשמה וויל זיין דבוק בחד קטירא בקוב"ה | טאמער די נשמה האט נישט קיין חיים - איז איר נישט ווערד אלע אנדערע מדות | איינמאל די נשמה האט זוכה געווען דערצו - אפילו אויב עס איז נעלם געווארן - האט זי שוין כח מעלה צו זיין אלע מדות | דוגמא: בשעת ווען עס שיינט גדלות ה' - קען מען נישט זיין קיין 'יש' און בעל גאווה | דוגמא: בשעת ווען עס שיינט תענוג אלקי - קען מען נישט גלוסטן צו גשמיות | דוגמא: בשעת ווען עס שיינט אהדות ה' - איז נישטא קיין צווייטן מענטש וועמען מקנא צו זיין | דער רושם פון דעם אור איז מחיה אלע מדות | דער עצם ביהמ"ק איז דער אור פון חיים | דער אור ליגט באהאלטן אין יעדן טאג - אור כי טוב | דורכדעם קען מען אויפהייבן יעדן טאג צו זיין שורש

ג. פתחון פה למיחלים לך: וויאזוי קען מען האבן חיות אינעם היינטיגן פארטרוקענטן דור

די אמאליגע צדיקים האבן באשיינט די וועלט | זייערע מופתים האבן געשריגן אמונה | זייערע תפלות האבן געשריגן דבקות | זייער תורה האט געשריגן גילוי שכינה | עס איז געווען גרינגער צו זיין אן עובד ה' | היינט איז נישטא די גילוי | אידישקייט איז זייער שווער | נישטא קיין אורות | אלעס איז פארלאשן און קאלט | דער חילוק צווישן אמאליגע פשוט'ע אידן ביז היינטיגע פשוט'ע אידן - כרחוק מזרח ממערב | לא אלמן ישראל - עס איז היינט אויך דא אן אור | עס איז באהאלטן | מען דארף זיך באהאלטן כדי עס צו טרעפן | מען קען נישט מגלה זיין וואס מען שפירט | דער כח איז: 'אמונה' - צו גלייבן אז עס בודאי יא דא אן אור | דער צדיק האט רחמנות אויף דער וועלט | דוגמא: יענער רעדט פון טבע ווי כאילו דאס איז דער אמת | די יסורים פונעם צדיק | ער איז מתפלל אז דער רבוש"ע זאל זיך שוין אנטפלעקן

ד. זכרנו לחיים: איך וויל זוכה זיין צו לעבן מיט דיר רבוש"ע

ראש השנה איז דער צייט פון 'כתיבה לחיים' בגשמיות און ברוחניות | עס הייבט זיך אן פון א רוחניות'דיגע חיים - דבקות אינעם רבוש"ע | צדיקים ווערן באלד נחתם לחיים | יעדער איד האט א נקודת צדיק וועלכער ווערט אויך באלד נחתם לחיים | דער איד איז אבער אזויפיל מתפלל - אז די נקודה פון חיים זאל זיין 'אפן' צו אים | דערפאר וויינט מען אזויפיל ביים דאווענען | מיט די טרערן עפנט מען אויף אלע טויערן | דער שופר ברענגט אריין דעם אור פון בית חיינו | דער גאנצער דאווענען איז פול מיט פסוקים פון אור ה' און זיין נאנטקייט צו כלל ישראל | איינמאל מען דערפילט דעם אור ה' - ווערט ערוועקט בנפש א צער אויפן מצב ווי די וועלט זעט אויס | דעריבער רייסט זיך ארויס א תפלה אויף מלכות שמים | ווי מער מען גרייט זיך דערצו - אלץ מער אור ה' באקומט מען און אלץ לענגער האלט זיך עס

א.

וידע כל פעול: א מענטש דארף אויפהייבן אלע זיינע מדות צום רבוש"ע

וואס איז דער עיקר בקשה פון ר"ה, 'זכרנו לחיים', אדער 'מלוך על כל העולם כולו'?

אין די תפלות פון ראש השנה טרעפט מען צוויי הויפט בקשות אויף וואס מען בעט כסדר, איין בקשה איז דער ענין פון 'חיים', וואס גאנץ ראש השנה רעדט מען דערוועגן: "זְכַרְנוּ לַחַיִּים מִלֶּךְ חַפְצוֹ בְּחַיִּים וְקָבְנוּ בְּסִפְרֵי חַיִּים לְמַעַן אֲלֵקִים חַיִּים, "זֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים", "וְזָכַר לְחַיִּים". די צווייטע בקשה איז דער ענין פון 'מלכות שמים', וואס מען בעט דערויף גאר אסאך תפלות: "מְלוֹךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כּוֹלֵו בְּכַבּוֹדָךְ", "וְתִמְלֹךְ אֹתָהּ ה' לְבַדְךָ", "וְיָדַע כָּל פְּעוּל כִּי אֹתָהּ פְּעַלְתָּ וְיָבִין כָּל יְצוּר כִּי אֹתָהּ יְצָרְתָּ". לכאורה זעט דאס אויס ווי צוויי עקסטערע סארט בקשות וואס האבן נישט קיין שייכות איינס מיט די אנדערע. און געווענליך זענען פארהאן צוויי סארט מענטשן: די וועלכע ווערן שטארק נתעורר ביי די בקשות אויף 'חיים' - וואס דאס זענען געווענליך די מער פשוט'ע מענטשן, און די וועלכע ווערן שטארק נתעורר ביי די בקשות אויף 'מלכות שמים' - וואס דאס זענען געווענליך די בני עליה און עובדי ה'. אבער אינאמת'ן האבן די זעלבע אנשי כנסת הגדולה מתקן געווען ביידע ענינים אין איין מחזור, און עס מוז זיין אז די ביידע זאכן זענען איין ענין - ווען מען

קוקט אויף דער פנימיות'דיגער אפטייטש פון דער בקשה אויף חיים.

פארוואס פונקט ראש השנה איז מען אזויפיל מתפלל אויף 'גילוי כבוד מלכותו'?

בפשטות פארשטייט מען טאקע זייער גוט דעם שייכות צווישן ראש השנה מיט 'חיים', ווייל ראש השנה איז דער טאג ווען עס איז געווען דער 'וְיָפַח בְּאָפְיוֹ נְשַׁמַּת חַיִּים' (בראשית ב, ז) - דער אויבערשטער האט אריינגעבלאזן אין אדם הראשון א 'נשמת חיים', און ער האט אנגעהויבן צו לעבן. ממילא, איז ראש השנה דער שורש פון 'חיים'. אבער מען דארף פארשטיין וואס איז דער שייכות צווישן ראש השנה מיטן ענין פון בעטן אויף דער גילוי פון 'מלכות שמים'? וואס האט דאס דוקא צוטון מיט ראש השנה - מער ווי אן אנדערן יום טוב?

פארוואס פונקט ראש השנה איז פארהאן אזעלכע בכיות ביי אידן?

דער אר"י הק' זאגט (שעה"כ ר"ה הקדמה): "כל מי שאינו בוכה בימים אלו סימן שאין נשמתו שלימה" - דער מענטש וועלכער וויינט נישט אין די טעג פון ראש השנה און עשרת ימי תשובה, איז א סימן אז ער האט נישט קיין שלימות'דיגע

נשמה. ווייל די סגולה פון די טעג איז, אז פון זיך אליינס דארף ארויפפאלן א 'בכיה' אויף א מענטש - טאמער זיין נשמה איז ווי עס דארף צו זיין. אזוי אויך שטייט אין ספרים אויפן פסוק (תהלים פט, ז): "בְּשִׁמְךָ יְגִלּוּן כָּל הַיּוֹם", אז דאס איז ראשי תיבות 'בכיה', אז ראש השנה דארף א מענטש אסאך וויינען מחמת שמחה. אזוי אויך זעט מען אין דער גמרא (ר"ה לג): אז דער גאנצער ענין פון תקיעת שופר לערנט מען ארויס פונעם פסוק (שופטים ה, כח): "וְתִיַבֵּב אִם סִיָּרָא", וואס דאס מיינט "לילול ליל גנוחי גנח". זעט מען, אז ראש השנה טוט זיך אפ א גרויס געוויין. דארף מען פארשטיין דעם ענין דערפון.

נישט ווערן צובראכן טאמער מען וויינט נישט ראש השנה

בדרך אגב: בחורים דארפן וויסן פון פאראויס, אז טאמער זיי וועלן נישט וויינען ראש השנה, איז נישט אזוי געפערליך און מען דארף נישט ווערן צוטומלט פון דעם, צוליב צוויי סיבות. איינס, ווען דער אר"י הק' זאגט "שאין נשמתו שלימה", מיינט עס, אז מען איז נאכנישט אויף גאר א הויכע מדרגה... ווייל צו זיין א 'נשמתו שלימה' ביים אר"י, איז נישט אזא פשוט'ע זאך.

נקודות:

אין די תפלות פון ראש השנה טרעפט מען צוויי הויפט בקשות אויף וואס מען בעט כסדר, איין בקשה איז דער ענין פון 'חיים', די צווייטע, דער ענין פון 'מלכות שמים', און עס מוז זיין אז די ביידע זאכן זענען איין ענין

היינטיגע צייטן טאר מען נישט קוקן אויף קיין הרגשים! א בחור דארף טון זיינס, ער זאל לערנען, דאווענען און דינען דעם רבונו של עולם מיט שמחה, מיט פעסטקייט און מיט שטארקייט. און די הרגשים וועלן שוין אליינס אנקומען מיט דער צייט!

דער גשמיות'דיגער 'תאות החיים' – וועלכע איז די גרעסטע תאוה – איז אראפגעפאלן פון גאר א הויכן שורש – פון דער רוחניות'דיגע 'חיים', וואס דאס מיינט, א 'דבקות' וואס דער מענטש שפירט און לעבט מיט א נאנטקייט צום רבונו של עולם! די אידישע נשמה לעבט אויף דבקות! דאס איז איר חיות און אן דעם איז איר בכלל נישט אינטערעסאנט גארנישט! און אט דער 'דבקות' איז א כלליות'דיגע מדה – וואס יעדע מדה באקומט פון דעם א ליכטיגקייט

נו, א בחור האט נאך אסאך וואס צו ארבעטן ביז ער וועט אנקומען צום 'נשמתו שלימה' פונעם אר"י! מען ווערט נישט קיין בעל מדרגה אין איין טאג - עס דויערט יארן אויף יארן.

היינטיגע צייטן קען מען נישט ברענגען קיין ראיא פון 'געפילן'

צווייטנס: היינטיגע צייטן הערשט א גרויסער 'טמטום הלב' און 'בלבול הדעת'. דער יצר הרע האט היינט א גרויסן כח צו פארקלאפן און פארטעמפלן די געפילן. דעריבער איז נישט קיין ראיא היינט פונעם 'נישט ווייניג', ווייל עס קען זיין אז טיף אינעווייניג אין זיין הארץ וויינט ער; ווי דער פסוק זאגט (ירמיה יג, ז): 'בְּמִסְתָּרִים תְּבַכֶּה נַפְשִׁי, נֹאֵר עַר הָאֵת פְּשׁוּט נִישֵׁת דִּי כּוּחַת עַס אַרויסצוברענגען! נאכמער, אפילו ער אליינס ווייסט נישט דערפון! און דאס איז בכלל א יסוד, וואס מען דארף וויסן אויך כלפי אנדערע עניני הרגש, אז היינטיגע צייטן טאר מען נישט קוקן אויף קיין הרגשים! א בחור דארף טון זיינס, ער זאל לערנען, דאווענען און דינען דעם רבונו של עולם מיט שמחה, מיט פעסטקייט און מיט שטארקייט. און די הרגשים וועלן שוין אליינס אנקומען מיט דער צייט! אויב א בחור מאכט זיך צוטון פון 'פילן' און ער נעמט א ראיא דערפון - וועט ער אין ערגעץ נישט אנקומען! עס איז עצת היצר אים אינגאנצן מבבלב צו זיין פון עבודת ה'.

יעדער 'רע' קומט פון א 'שורש טוב' און מען דארף עס אהין צוריקטראגן

כדי צו פארשטיין דעם ענין פון ראש השנה, דער ענין פון 'חיים' און דער ענין פון 'כביה', וועט מען מקדים זיין א יסוד וועלכע ווערט אסאך אויסגעשמועסט אין חסיד'ישע ספרים: יעדע זאך אין דער בריאה - שטאמט בשורש פון דער קדושה! עס איז נישטא אזא זאך, אז עפעס זאל קומען גראד פון דער סטרא אחרא - אן האבן א פריערדיגן שורש מצד הקדושה. נאר ליידער זענען אראפגעפאלן אין גלות הייליגע פונקען פון

די גרעסטע תאוה אויף דער וועלט איז: צו 'לעבן'

עס איז פארהאן פארשידענע פרטיות'דיגע מדות און תאוות קעגן אלע זיבן מדות. עס איז אבער פארהאן איין תאוה וועלכע מען קען עס נישט אריינלייגן אין קיין שום פרטיות'דיגע מדה, נאר דאס איז דער שורש און מקור פון אלע מדות, און יעדע מדה האט אביסל פון דער תאוה. דאס איז 'תאות החיים' - די תאוה צו לעבן; ווי דער פסוק זאגט (משלי יג, ב): 'וְיֵעֶץ חַיִּים תִּתְּנֶהוּ בָּךְ' - פון דעם 'עץ חיים' קומען אלע תאוות! דער 'תאות החיים' איז דער שורש פון אלע תאוות! ווי מען זעט בחוש, אז איינמאל מען רעדט פון א 'שאלת חיים', פארנעמען די אנדערע תאוות בכלל נישט קיין פלאץ. א מענטש וועט זיין גרייט צו מוותר זיין אויף די גרעסטע תאוות, אבי צו קענען בלייבן לעבן. ווייל דער רבונו של עולם האט אריינגעגעבן אין יעדן מענטש א מורא'דיגע תאוה און רצון צו האבן 'חיים'. און אלע אנדערע תאוות זענען 'בטל' צום 'תאות החיים'!

די גשמיות'דיגע תאוה צו לעבן איז א משל צו דער רוחניות'דיגער תאוה צו 'חיי נשמה' לויט ווי מען האט גערעדט, אז עס איז נישטא

געטליכקייט - וואס רופט זיך 'ניצוצות הקדושה' - צו די זיבן מדות פון דער סטרא אחרא, און פון דעם קומען אלע תאות רעות און מדות רעות.

יעדע גשמיות'דיגע 'אהבה' אדער 'יראה' - שטאמט פון א רוחניות'דיגע 'אהבה' און 'יראה'

לדוגמא: ווען א מענטש זעצט זיך עסן פרישטאג, און ער זעט אז ער האט אן 'אהבה' צו דעם דבר מאכל וואס ער עסט יעצט, דארף ער וויסן, אז דא ליגט א באהאלטענע קדושה וועלכע איז אראפגעפאלן פון דער הייליגער מדה פון אהבת ה', ווייל ווען נישט דער ניצוץ פון אמת'ע 'תענוג' - וואלט נישט געקענט זיין קיין שום תענוג אין דעם מאכל. און דעריבער, דארף ער דאס יעצט מעלה זיין דורכן עסן ווי א איד מיט א ברכה און מיט א גוטע כונה וכדומה. און אזוי אויך ווען א מענטש האט א געוויסע 'דאגה' פון עפעס א זאך, איז א סימן אז דא באהאלט זיך א ניצוץ פון דער הייליגער מדה פון יראת ה', און דורכדעם וואס ער וועט עוסק זיין דערין מיט אמונה און יראת שמים, וועט ער מעלה זיין דעם ניצוץ צום שורש הקדושה פון וואנעט עס שטאמט.

בריאת העולם איז געווען אין זיבן טעג - קעגן זיבן הייליגע מדות

אביסל מער בהרחבה: אין ספרים הקדושים שטייט: "ושכנתי בתוכו לא נאמר, אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד" - יעדער איד דארף זיך אויסארבעטן און ווערן אליינס א 'בית המקדש'. דער ענין פונעם 'בית המקדש', איז געווען א בנין פון פארשידנארטיגע כלים און פרטים, וואס יעדער פרט עקסטער איז געווען אויסגערעכנט קעגן איינע פון די זיבן הייליגע מדות. און די זעלבע זאך איז אויך בכלל אין דער וועלט, אז די גאנצע וועלט באשטייט פון פארשידנארטיגע פרטים - וועלכע זענען באשאפן געווארן מיט געוויסע אותיות, וואס זיי זענען פונקטליך אנטקעגן די זיבן ספירות; ווי חז"ל זאגן (ברכות נה): "יודע היה בצלאל לצרף

ב.

מלך חפץ בחיים: עכטע 'חיים' איז נאר דורכן זיין דבוק אינעם רבוש'ע

אותיות שמהם נבראו שמים וארץ" - דער בית המקדש איז געווען א 'מעין' פון בריאת העולם. און דערפאר איז די וועלט באשאפן געווארן אין 'שבעת ימי הבנין' - וואס על פי קבלה איז יעדן טאג געווען אנטקעגן אן אנדערע מדה: 'זונטאג' האט דער רבונו של עולם באשאפן די בריאה מיט א גילוי פון 'מדת החסד', 'מאנטאג' האט דער רבונו של עולם באשאפן די בריאה מיט א גילוי פון 'מדת הגבורה', 'דינסטאג' האט דער רבונו של עולם מגלה געווען 'מדת התפארת' און אזוי ווייטער. דאס אלעס ווייזט, אז עס איז נישטא גארנישט אין דער וועלט - אויסער די הייליגע זיבן מדות.

דורכן אנטפלעקן אז אלעס קומט פון דער קדושה - ווערט געבויעט אונזער פרטיות'דיגער ביהמ"ק

אויב חז"ל זאגן, אז א איד דארף מאכן זיך זעלבסט פאר א 'בית המקדש', מיינט דאס, אז ער דארף אויפהייבן ביי זיך אלע זיינע זיבן מדות צו דער קדושה. ווייל יעדער מענטש איז אן 'עולם מלא' פאר זיך, און ער דארף בויען זיינע 'שבעת ימי הבנין'. ער דארף אויפבויען זיין 'מדת החסד', זיין 'מדת הגבורה', זיין 'מדת התפארת' און אזוי ווייטער. דער וועג וויאזוי ער בויעט אויף זיינע אלע מדות דקדושה, איז טאקע דורך די טעג גופא; ווי די ספרים טייטשן כלפי דעם כלליות'דיגן בית המקדש: "שיבנה בית המקדש במהרה בימינו" - דורך אונזערע טעג וועט ווערן אויפגעבויעט דער בית המקדש! און דאס איז נישט בלויז דער כלליות'דיגער בית המקדש, נאר יעדער איינער פרייוואט, קען בויען זיין אייגענעם בית המקדש - דורך זיינע טעג. דאס הייסט, דורכדעם וואס ער אנטדעקט יעדן טאג די באהאלטענע מדה בקדושה וואס ליגט אין דעם טאג, און ער הייבט אויף אלע 'מדות הנפולות', דורכדעם בויעט ער אויף אלע זיינע מדות און עס ווערט צוזאמגעשטעלט זיין אייגענעם בית המקדש וואו דער רבונו של עולם רוהט.

א כלליות'דיגע מדה - וואס מען קען עס נישט באצייכענען אלס קיין שום פרטיות'דיגע מדה, נאר יעדע מדה באקומט פון דעם א ליכטיגקייט. למשל, די מדה פון 'חסד', איז א פרטיות'דיגע עבודה צו האבן אהבת ה' און די מדה פון 'גבורה' איז א פרטיות'דיגע מדה צו האבן יראת ה'. אבער וואוהין דארף מען צוקומען דורך די אהבת ה' און יראת ה'? צו דבקות אינעם אויבערשטן! און אויב איד דאס דער 'ציל' - איז דאס אויך דער 'שורש' דאס הייסט, אז דער גאנצער כח וואס א מענטש פארמאגט, צו אויפהייבן די 'אהבה הנפולה' און עס צוריקברענגען צום רבונו של עולם, איז בלויז וויבאלד עס שיינט אין אים די זיקקייט און ליכטיגקייט פון דער דבקות וואס ער וועט באקומען דורכדעם.

ביהמ"ק איז נישט בלויז אסאך פרטים - נאר עס איז איין גרויסער כלל פון 'בית חיינו'

די 'כלי המקדש' זענען טאקע געווארן געבויעט פון אסאך פרטים - וועלכע זענען די אלע פרטים פון 'בריאת שמים וארץ', די זיבן מדות. אבער אונטער דעם און העכער דעם, אין דעם און ארום דעם, איז געווען איין כלליות'דיגע נקודה פון 'רעוא דרעוין' - וואס דאס איז געווען דער

גארנישט אויף דער וועלט וועלכע האט נישט קיין 'שורש בקדושה', און אלע גשמיות'דיגע תאוות זענען בלויז 'מדות נפולות', קומט דאך אויס, אז דער גשמיות'דיגער 'תאות החיים' - וועלכע איז די גרעסטע תאוה - איז אראפגעפאלן פון גאר א הויכער שורש! עס איז אראפגעפאלן פון עפעס א הייליגע מדה וועלכע איז דער 'שורש הרצון' פון אלע רצונות דקדושה! דאס איז די 'מדת החרת' וועלכע איז דער 'רעוא דרעוין' - דער רצון פון אלע רצונות - וואס דאס איז דער אמת'ער 'חיים', און די תאוה בגשמיות צו 'לעבן', איז בלויז אראפגעפאלן פון דער מדה, און עס איז נישט מער ווי א משל צו קענען האבן א השגה אין דער מדה.

אויפהייבן אלע פרטים'דיגע מדות צו קדושה - מיטן ציל אנצוקומען צו א רוחניות'דיגע 'תאות חיים'

'חיים רוחניים' מיינט, אז א מענטש האט א 'דבקות' וואס ער שפירט און ער לעבט מיט א נאנטקייט צום רבונו של עולם! די אידישע נשמה גייט אויס פאר אביסל דבקות! דאס איז איר חיות און אן דעם איז איר בכלל נישט אינטערעסאנט קיין שום אנדערע מדה! און אט דער 'דבקות' איז

פארהאן אמאל צייטן וועלכע רופן זיך 'עת רצון', וואס דעמאלט איז זיך דער אויבערשטער מרחם אויפן מענטש, און ער עפנט אים אויף זיין 'נקודת צדיק' און זיין 'אור הגנוז', און דעמאלט שפירט דער איד א געוואלדיגן אור פון 'דבקות' אינעם רבונן של עולם! אין אזעלכע צייטן איז דער גאנצער איד ממש אין דער בחינה פון א צדיק, לפי בחינתו איז ער מרגיש ממש די זעלבע זאך וואס א צדיק איז מרגיש! ער שפירט א בחינה פון דעם 'אור הגנוז' וואס דער אויבערשטער האט גונז געווען פאר צדיקים!

מיט אזא קלארקייט, אז אלעס וואס איך האב - קומט בלויז פונעם רבונן של עולם! און וואס האב איך דען געטון אז איך זאל זיך קענען גרויסהאלטן? ווער בין איך דען אז איך זאל זיין א 'יש' און כאטש יעצט בין איך טאקע אראפגעפאלן פון יענע ליכטיגע הכרה אין אלוקות - ווייס איך אבער אז גאווה איז א שטיק שקר און חושך, און די אמת'ע גאווה איז בלויז ביים רבונן של עולם; ווי עס שטייט (תהלים צג, א): "ה' מִלְּךָ גָּאוֹת לְבָשׁ."

וויאזוי הייבט מען אויף די 'תאווה הנפולה' צום 'שורש התאווה' - דורך דעם 'טעם חיים'
אדער למשל: א מענטש באמערקט ביי זיך, אז ער ליידט אויף א שטארקע 'תאווה האכילה' - טראכט ער אריין: 'וויאזוי קען איך זיין אזוי פראסט און מגוש'דיג? איך געדענק דאך נאך די איידלקייט פון יענע ליכטיגע צייט, בשעת ווען איך האב געשפירט די אמת'ע נעימות און גלוסטעניש פון א דבקות אינעם 'הדור נאה זיו העולם!' איך געדענק דאך נאך, ווי איך בין דעמאלט געווען איבערגענומען פון רוחניות'דיגע תענוגים, איך האב געהאט א תאוה צו נאך תורה און נאך מצוות! איך האב דעמאלט נישט געפילט קיין טעם אין 'אכילה'! נישט אז איך בין געווען א מלאך, נאר מיין קאפ איז פשוט געליגן אין העכערס, און נישט געווען פארנומען הנאה צו האבן פון גשמיות! און כאטש איך בין שוין נישט אויף יענע מדרגה, אבער איך ווייס אז דאס איז דער אמת! איך ווייס אז אלע גשמיות'דיגע תאוות זענען נישטיג, און בלויז די רוחניות'דיגע תענוגים זענען אמת'דיג זיס און בא'טעמ'ט!"

וויאזוי הייבט מען אויף דעם 'כבוד הנפולה' צום 'שורש הכבוד' - דורך דעם 'טעם חיים'
א דריטע דוגמא: א מענטש שפירט אז ער ליידט אויף שלעכטע מדות בין אדם לחברו, דא איז ער יענעם מקנא, און דארט איז ער נוטר א שנאה צום צווייטן - צוליב א ווארט וואס יענער האט געלאזט פאלן אויף זיין חשבון און ער איז געווארן שטארק באליידיגט, וכדומה. טאמער דער מענטש האט שוין אמאל געהאט א 'שעת רצון' ווען דער 'אור הגנוז' האט זיך געעפנט פאר אים - וועט ער אריינטראכטן: "וואס האב איך מיט יענעם? איך געדענק דאך נאך זייער גוט, אז בשעת ווען איך האב זוכה געווען צום 'טעם חיים' פון נאנטקייט צום רבונן של עולם, האט מיר בכלל נישט אינטערעסירט וואס א צווייטער האט צו זאגן אויף מיר! איך בין געווען 'יחיד ביעולם' מיטן רבונן של עולם! איך בין נישט געווארן פרייליך ווען יענער האט געזאגט שבחים אויף מיר, און איך בין נישט געווארן באליידיגט ווען יענער האט געזאגט א טשעפע-ווארט אויף מיר, ווייל איך בין געווען אסאך העכער פון דעם! איך האב געלעבט אין א וועלט, וואו דער 'יענער' איז נישט אנגעקומען אהין! און כאטש דער אור איז צוריק 'נגנז' געווארן, און איך זעה זיך אין א וועלט מיט נאך מענטשן - ווייס איך אבער דעם אמת, אז יענער קען מיר גארנישט צוגעבן אדער אראפנעמען, און די אמת'ע מציות פון דער 'יענער' איז בלויז באשאפן געווארן אויף עבודת ה', צו דינען דעם רבונן של עולם צוזאמען באחדות, און גורם זיין א כבוד שמים אויף דער וועלט!"

ווען א מענטש'נס מדות זענען ריין צום רבוש"ע - ווערט ער ממש א בית המקדש
כלל הדברים: יעדע תאוה און מדה רעה האט א 'שורש בקדושה', און די עבודה פון א מענטש אויף דער וועלט איז, צו אויפהייבן אלע מדות הנפולות צו זייער שורש, וואס דאס רופט זיך 'בנין בית המקדש הפרטי'. אבער כדי א מענטש

יעדע אידישע נשמה גלוסט צו האבן א דבקות און א הכרה אינעם רבונן של עולם, און דאס שטייגט איבער אלע אנדערע 'רצונות קדושה' - וואס זיי זענען בלויז 'פרטים' און ווערן בטל צו דער גלוסטעניש וואס די נשמה וויל 'לעבן מיט א העכערקייט'.

יעדע אידישע נשמה האט א געוויסע מאס פון באהאלטענע 'דבקות' - נקודת צדיק

דער ענין פון 'חיי נשמה' איז נישט בלויז א 'תאוה' און א 'רצון', נאר עס איז אויך א 'מציאות' וועלכע איז שוין זיכער דא! ווייל פונקט ווי בגשמיות, אויב מען זעט א מענטש וואס באוועגט זיך, איז א סימן אז ער האט 'חיים', ווייל אָן דעם וואלט ער זיך דאך נישט געקענט רירן - אזוי אויך ברוחניות, אויב מען זעט אז א איד לעבט, איז א סימן אז זיין נשמה האט זיכער עפעס א דבקות אינעם רבונן של עולם! אפילו אויב ער דא אונטן ווייסט נישט דערפון! ווייל טאמער וואלט ער נישט געהאט קיין שום רוחניות'דיגע 'חיים' - וואלט ער נישט געקענט עקזעסטירן. אין אנדערע ווערטער: דער 'אור הגנוז' איז טאקע באהאלטן בלויז פאר צדיקים, אבער יעדער איד האט אינעווייניג אין די טיפענישן פון זיין הארץ - א נקודה פון 'צדיק הגנוז'; ווי דער פסוק זאגט (ישעיה ס, כא): "וְעִמָּךְ כָּל־צְדִיקִים", און יענע באהאלטענע 'נקודת צדיק' איז כסדר זוכה צום 'אור הגנוז' - אפילו אויב דער מענטש אליינס שפירט עס נישט בפועל.

שעת רצון - דער מענטש שפירט דעם אמת'ן חיים פון דבקות אינעם רבוש"ע

עס איז פארהאן אמאל געוויסע צייטן וועלכע רופן זיך 'עת רצון', וואס דעמאלט איז זיך דער אויבערשטער מרחם אויפן מענטש, און ער עפנט אים אויף זיין 'נקודת צדיק' און זיין 'אור הגנוז', און דעמאלט זעט דער איד א געוואלדיגן אור פון 'דבקות' אינעם רבונן של עולם! אין אזעלכע צייטן איז דער גאנצער איד ממש אין דער בחינה פון א צדיק, אודאי איז עס מצומצם לויט זיין מדרגה, אבער ער איז מרגיש ממש די זעלבע זאך וואס א צדיק איז מרגיש! ער שפירט א בחינה פון דעם 'אור הגנוז' וואס דער אויבערשטער האט גונז געווען פאר צדיקים! אין יענע מינוטן קומט ער אָן צו דער זעלבער סארט 'חיים' וואס אידן האבן געהאט אין בית המקדש!

דער 'טעם חיים' גיבט אריין א כח אויפצוהייבן אלע 'פרטי החיים' צום 'שורש החיים'

איינמאל א מענטש האט טועם געווען דעם כלליות'דיגן 'חיים' פונעם בית המקדש - וואס דאס איז אזא מין דבקות און נאנטע הכרות מיטן רבונן של עולם - באקומט ער דורכדעם די כוחות אויפצובויגן אלע 'פרטים' פון זיין בית המקדש. ווייל דער אור לאזט איבער א רושם אויך אויף שפעטער, אז אפילו ווען עס ווערט צוריק באהאלטן דער 'אור הגנוז' און ער פאלט אראפ פון יענע דבקות, דאך געדענקט ער נאך דעם ליכטיגן טעם, און ער שפעט פון דארטן חיות און כח אויפצוהייבן אלע זיינע 'מדות הנפולות' און עס צוריקברענגען צו זייער שורש בקדושה.

וויאזוי הייבט מען אויף די 'גאווה הנפולה' צום 'שורש הגאווה' - דורך דעם 'טעם חיים'

למשל: טאמער א מענטש באמערקט ביי זיך, אז ער ליידט אויף 'מדת הגאווה' - טראכט ער אריין: 'וויאזוי קען איך לעבן אין אזא חושך פון גאווה? איך געדענק דאך נאך יענע ליכטיגע צייט, ווען איך האב ריכטיג מכיר געווען דעם רבונן של עולם - האב איך בכלל נישט געהאט קיין הוה אמינא צו זיין א בעל גאווה! איך האב דעמאלט געשפירט

עצם נקודה פון בית המקדש - וואס צוליב דעם ווערט עס אנגערופן 'בית חיינו' - דער פלאץ פון וואו מיר האבן געשעפט 'חיים'! דאס איז אונזער פלאץ וואו מיר האבן געלעבט 'חיים טובים! ווען א איד איז געקומען אין בית המקדש - האט ער זוכה געווען צו שפירן א מין הכרה און דבקות אינעם 'מי שאמר והיה העולם', וואס ער האט דאס נישט געשפירט אין קיין שום אנדערן פלאץ אויף דער וועלט.

אין יעדן טאג ליגט באהאלטן א פנימיות'דיגע 'חיים' - בחינת בית המקדש

פונקט ווי די אלע 'פרטים' פונעם בית המקדש זענען געווען מכוון קעגן די 'פרטים' פון בריאת שמים וארץ, אזוי אויך די כלליות'דיגע נקודה פונעם בית המקדש - וואס דאס איז, דער רצון און דבקות אינעם רבונן של עולם - איז אויך אריינגעלייגט אין יעדן טאג פון די 'שבעת ימי הבנין'; ווי מען זעט אין די פסוקים פון בריאת העולם, אז נאך די בריאה פון יעדן טאג שטייט (בראשית א, ט): "וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב". און דאס גייט ארויף אויפן 'אור הגנוז' וועלכע רופט זיך 'טוב'; ווי עס שטייט (שם פסוק ד): "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ כִּי טוֹב". אין פשוט'ע ווערטער: אויב א איד איז זוכה, קען ער אין א פשוט'ע וואכנטאג, שפירן די זעלבע דבקות וואס אידן האבן געשפירט אין בית המקדש! ווייל יעדער איינציגסטער טאג טראגט אין זיך אן אור פון דבקות!

אין בית המקדש איז אלעס געווען אפן - אינעם היינטיגן טאג איז עס באהאלטן

דער חילוק צווישן דעם 'אור בית המקדש' און דעם 'אור היום' פון יעדן טאג איז, אז ווען מען איז געקומען אין בית המקדש האט מען עס באלד געשפירט, וויבאלד דארט איז דער אור געווען אפן און אנטפלעקט אויף אן אופן פון 'גילוי פנים', ווידעראום היינט צוטאג, דארף מען זיין אויסגעארבעט אויף א דרגא פון א צדיק - כדי עס צו קענען שפירן אפילו אין א פשוט'ן וואכנטאג, ווייל פון סתם מענטשן איז דער אור געווארן באהאלטן אויף אן אופן פון 'הסתר פנים'; ווי די גמרא זאגט (תגינה יב.) אז דער 'אור שבעת הימים' וועלכער האט געשיינט אין די ערשטע זיבן טעג פון דער בריאה איז געווארן באהאלטן פון סתם מענטשן, און בלויז צדיקים זוכה דערצו; ווי מען ווייסט, אז צדיקים פלעגן לעבן מיט א געוואלדיגע 'התחדשות'. ווייל זיי פלעגן שפירן יעדן טאג פונדאסניי א נייע הכרה און דבקות אינעם רבונן של עולם! וואס אויף דעם 'טוב' זאגט מען ביים דאווענען: "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשי בראשית" - דער רבונן של עולם איז יעדן טאג מחדש נאכאמאל די גאנצע בריאה צו אלע אירע 'פרטים' - דורך דעם וואס ער איז מחדש יעדן טאג א נייע סארט גילוי פונעם 'אור הגנוז' און 'טוב הגנוז'. און די צדיקים זענען כסדר מגלה דעם נייעם 'אור הגנוז' - וועלכע שיינט יעדן טאג לויט די בחינה פון יענעם טאג.

די נשמה גייט אויס צו שפירן א דבקות אינעם 'אלקים חיים'

פונקט ווי בגשמיות איז נישטא קיין גרעסערע תאוה ווי 'תאות החיים' - וואס א מענטש וויל לעבן, און דאס שטייגט איבער אלע תאוות און רצונות, וואס זיי זענען בלויז 'פרטים' צום לעבן, און אלע ווערן בטל צו דער תאוה צום 'עצם החיים' - אזוי אויך ברוחניות, עס איז נישטא ביי דער נשמה קיין גרעסערע השתוקקות און גענויעם ווי די רוחניות'דיגע 'תאות החיים', וואס

אין יעדן טאג ליגט באהאלטן אן 'אור היום' – וואס איז דער 'חיים' פון דער נשמה – וואס אט דאס נעמט זיך פון "ה' אורי בראש השנה". דאס הייסט, אז דער כח אז א מענטש זאל זוכה זיין מרגיש צו זיין יעדן טאג פונעם יאר – דאס נעמט זיך פון ראש השנה!

~
ער גייט ארויס אין גאס און ער זעט א רעסטוראנט מיט א שילד דערפון: "דא קען מען זיך אנפרעסן אויף ביידע באקן! דאס איז דער בעסטער רעסטוראנט אין דער וועלט!" – טוט עס אים וויי און ער פרעגט: "אויף וועלכע וועלט בין איך דא?! אין אונזער וועלט איז נאך דא אזעלכע זאכן?!"

אט דאס איז דער ראש השנה'דיגער הרגש פון 'מלך על כל העולם כולו בפְּבֹדָה'

זאל האבן די כוחות דערצו, מוז ער קוקן אויף דער גאנצער מציאות פון וועלט - אריינגערעכנט אלע אירע מדות - מיט א העכערן בליק, וואס דאס איז מען זוכה דורכן מגלה זיין דעם 'אור

דער כח פון פריערידיגע צדיקים צו אנטפלעקן דעם רבוש'ע לעיני כל

אמאליגע צייטן איז געווען א 'ליכטיגע וועלט' וואו עס האט געהערשט א 'גילוי פנים' עס זענען געווען צדיקים וואס דער אויבערשטער האט דורך זיי געוויזן אפענע מופתים און ניסים גלויים! ווען מען איז אריין צו זיי - האט מען געזען אפענע רוח הקודש! זיי האבן געקענט זאגן וואס יענער טראכט! זיי האבן געקענט צוזאגן א ישועה, און די הבטחות זענען מקויים געווארן! מען האט געזען ווי זיי ווערן געהאלפן מיט זייערע תפלות! זיי האבן געזאגט תורה מיט פלא'דיגע גילויים און רמזים, וואס מען האט געזען בחוש אז דאס איז נישט קיין מענטשליכער כח, נאר עס גייט זיך דא א 'השפעת התורה' פון אויבן! זיי האבן מעורר געווען אידישע הערצער מיט זייער דאווענען - אויף גאר א העכערן אופן! ווען מען האט זיי נאר אנגעקוקט ווען זיי זענען אריינגעקומען אין בית המדרש אום שבת אדער יום טוב - האט מען ממש געזען אויף זיי א 'קדושת שבת' און א 'קדושת יום טוב'! זיי האבן געהאט כוחות אריינצושטייען אין א מענטש א רהור תשובה און א יראת שמים! בקיצור: עס איז ממש געווען א 'התגלות הקדושה' אויף דער וועלט לעין כל.

היינט זעט מען שוין נישט אזא אפנקייט פון צדיקי אמת

דער פסוק זאגט (דברים לא, יח): "וְאֵנֹכִי הַסֵּמֶר אֲפֹתֶיר פְּנֵי בָיִם הַהוּא" - אין עקבתא דמשיחא וועט זיין א 'הסתר פנים', און דאס איז היינט ליידער מקיים געווארן. מיר לעבן היינט אין א וועלט וואס פון אויבנאויף קען מען עס אנרופן א 'פינסטערע וועלט', עס הערשט א חשכות און מען זעט נישט, זיי גרויסע גילויים וואס מען האט אמאל געזען, מען זעט נישט באופן גלוי אזעלכע מופתים ווי אמאל און אזא אפענעם רוח הקודש און תפיסת מחשבה ווי אמאל.

הסתר אסתיר: די פשוט'ע אידישקייט איז היינט אזוי שווער און טרוקן

נישט בלויז כלפי די נשוא פון צדיקים הערשט א הסתרה, נאר אויך בכלליות איז דער מצב היהדות היינט, אזוי טרוקן און אויסגעלאשן. אמאל פלעגן אפילו פשוט'ע ארבעטס יונגעלייט מרגיש זיין א 'קדושת שבת' וכדומה. ווידעראום היינט, קענען יונגעלייט דורכגיין א גאנצן שבת און נישט שפירן פאר קיין איין מינוט עפעס א דערהויבנקייט. אמאל האט זיך געלעבט אידישליך און דערהויבן, מען האט געהאט א חיות אינעם לערנען און דאווענען. ווידעראום היינט, דאווענט זיך און לערנט זיך אזוי שווער, און מען פילט נישט דעם טעם וואס דארף פילן. און אסאך מאל פאלט אויפן מענטש אזא 'כבידות', אז ממש ער קען זיך נישט רירן! ער פילט נישט קיין שום טעם אין דער קדושה! עס איז ביי אים אזוי טרוקן, ממש ווי ער האקט האלץ! און פון צווייטן זייט, איז דער לופט פון דער גאס אזוי טמא ומטמא, דער יצר הרע איז מבבל מיט אזעלכע נידריגע בבלולים און תאוות, אז עס איז א בחינה פון

הגנוז', וואס דאס איז א ליכטיגע דבקות און הכרה אינעם רבונו של עולם - וואס די צדיקים זענען כסדר זוכה דערצו, און די מבקשי ה' זענען זוכה מזמן לזמן דערצו, און דער רושם דערפון

פתחון פה למיחלים לך: וויאזוי קען מען האבן חיות אינעם היינטיגן פארטרוקענטן דור

"וימש חושך" - מען טאפט אין דער פינסטער! עס איז א שרעקליכער 'הסתר פנים'.

די עצה צום הסתר: דו זיי אויך א 'צדיק הגנוז'
וויבאלד מיר לעבן היינט אין א וועלט פון הסתר פנים, דערפאר איז היינט זייער וויכטיג צו זיין א 'צדיק הגנוז'. דאס הייסט, זיך נישט צו טון מאכן פון דער חיצינויות'דיגער וועלט וועלכע פארדעקט אויפן אור. למשל, א בחור שטייט אויף אין סתם א וואכנטאג, און עס קוקט אויס ווי א 'גרינעם דינסטאג', די וועלט גייט אָן מיטן גאנצן שטארקייט, און די גאס זעט אויס - וויאזוי עס זעט געבעך אויס, און אלעס איז פארכמורעט און פארטרוקענט - דארף ער אבער וויסן, אז מען קען לעבן אנדערש! מען קען אריינגיין אין א ליכטיגע וועלט! ארום און ארום מעג זיין א גרויסער 'הסתר פנים', און אלעס מעג אויסזען זייער קאלט און פינסטער, אבער ביי מיר איז ליכטיג און ווארעם! עס וועט נאכאלץ מוזן בלייבן א 'הסתר פנים' פונדריסן, דאס הייסט, ער וועט נישט קענען ארויס ווייזן זיין אור, און קיינער וועט נישט וויסן אז ער האט אזא אור, אבער ער פאר זיך - אין זיינע ד' אמות - וועט ער ממש מרגיש זיין דעם רבונו של עולם! ער וועט פילן אזא מין 'חיות' אין דאווענען, אז ווען ער וואלט געקענט ארוסגעבן זיינע הרגשים פאר אנדערע - וואלט ער זיי געקענט מעורר זיין און אריינשלעפן אין דער ליכטיגקייט וואס ער שפירט. אבער מען לאזט אים נישט, ווייל עס מוז זיין א 'הסתר פנים', און דערפאר האט ער נישט די כוחות געהעריג ארויסצוגעבן זיין אור אינדרויסן! אזוי אויך אין תורה, וועט ער האבן געוואלדיגע השגות און גרויסע חידושי תורה, און אפילו אויב ער איז נישט דער גרויסער קאפ צו מחוש זיין חידושים, אבער זיין מתקנות אין 'קדושת התורה' און זיין טיפע צוגאנג צו תורה איז געוואלדיג! און אויב וואלט מען אים געגעבן די כלים עס ארויסצוגעבן, וואלט ער געקענט מגלה זיין אזעלכע נפלאות אין תורה און אין קדושת התורה, אז ער וואלט אנגעצינדן אלע זיינע ארומיגע צו לערנען אָן אויפהער. אבער וויבאלד עס מוז זיין א הסתר פנים, דעריבער מוז עס בלייבן אויף א באהאלטענעם אופן, און ער קען דאס נישט מגלה זיין פאר קיינעם. דאס מיינט, אז ער האט זוכה געווען צום 'אור הגנוז' וועלכע ליגט באהאלטן אין יעדן טאג, וואס צו דעם קען מען זוכה זיין אין אלע דורות צוגלייך.

העקשן יצליח: זיך עקשנען צו צוברעכן די הסתרה און אנקומען צום 'אור פני מלך חיים'

כדי אנצוקומען צום 'אור הגנוז' מוז מען זיין אן עקשן און נישט נתפעל ווערן פונעם חושך וועלכע נעמט ארום די קדושה, נאר דורכברעכן דעם חושך און אנקומען צום אור הגנוז. און די התחלה דערפון איז דורך 'אמונה', וואס א מענטש שטייט אויף אינדערפרי און זאגט: "איך גלייב באמונה שלימה אז היינט איז דא אן 'אור הגנוז'! איך גלייב אז היינט קען איך זוכה זיין צום 'אור הגנוז'! אויב איך האב א תאוה צו 'חיים', איז

בלייבט אויף שטענדיג, צו געדענקען דעם אמת'ן פלאץ פון אלע מדות און עס אויפהייבן אהין, און דורכדעם ווערט דער מענטש זעלבסט א 'בית המקדש', און ער איז זוכה צום "ושכנתי בתוכם".

א סימן אז מיינ נשמה זוכט דעם באהאלטענעם חיים פון "אור פני מלך חיים", און עס איז זיכער אז דער רבונו של עולם קען מיר העלפן אז איך זאל זוכה זיין צו דעם אור! איי, עס איז אזא טונקלע וועלט מיט אזא 'הסתר פנים'? איך ווער נישט נתפעל פון דעם! ביי מיר איז נישטא קיין 'הסתר פנים'!"

זיך נישט דערשרעקן פון דער וועלט - אבער יא רחמנות האבן אויף דער וועלט

איינמאל א מענטש ברעכט דורך אלע מחיצות און קומט אָן צום 'אור הגנוז', קען ער אנהייבן ארויסקוקן פון זיינע ד' אמות און רחמנות האבן אויף דער וועלט וועלכע לעבט אין אזא הסתר. ווייל אן ערליכער איד קען נישט צוקוקן וויאזוי די וועלט זעט אויס; ווי א איד האט אמאל געזאגט א ריכטיג ווארט: "עס איז שווערער צו 'זיין א צדיק' ווי צו 'ווערן א צדיק'". דאס הייסט, אז צו ווערן א צדיק איז טאקע שווער, אבער דעמאלט איז מען אין א מצב וואס מען קוקט נישט אויף קיינעם נאר מען דערהייבט זיך און מען גייט אוועק פון דער גאנצער וועלט. אבער אויב איינער איז שוין א צדיק, און דערנאך לעבט ער יארן לאנג אויף דער וועלט, איז אים זייער שווער! ווייל דעמאלט מוז ער שוין סובל זיין די גרויסע סתירה וואס די וועלט איז זיך סותר מיטן אמת.

צו זיין א צדיק אין אזא וועלט - איז א ביטערע 'סתירה בנפש'

אין אנדערע ווערטער: דער צדיק לעבט דאך אין א געוואלדיגן אור גדול, און דערנאך גייט ער ארויס אין דער וועלט און רעדט מיט מענטשן, און די מענטשן לעבן דאך אין א פינסטערע וועלט, און ער דארף רעדן און האבן שייכות מיט זיי, ער דארף רעדן פרייטליך און זיי מקרב זיין. און דאס איז אזא 'סתירה בנפש', וואס דער צדיק האט מורא'דיגע יסורים דערפון.

די שוועריקייט צו רעדן מיט מענטשן וואס ליגן אין 'השתדלות'

מען וועט געבן א דוגמא: למשל, דער ערליכער איד באגריסט דעם פראסטן מענטש מיט א העפליכן 'גוט מארגן', און ער אינטערעסירט זיך ביי אים: "וואס הערט זיך?". און יענער הייבט אָן צו פארציילן: "איך האב געעפנט א נייעם ביזנעס, אבער איך בין נישט מצליח! איך קלער, אז די סיבה דערצו איז, ווייל איך האב נישט גענוג אדווערטייזט אין אלע צייטונגען איבער דעם נייעם ביזנעס!". און דער ערליכער איד קוקט אים אָן און ער ווייסט נישט אויף וועלכע וועלט ער איז... ער לעבט זיך דאך כסדר אין זיין וועלט פון אמונה און בטחון - וואו עס איז זייער קלאר, אז דער רבונו של עולם גיבט פרנסה, און אויב מען האט נישט קיין פרנסה איז די ערשטע זאך וואס מען דארף טראכטן: "אפשר דארף איך תשובה טון? אפשר דארף איך מער איניין האבן ביי 'ברך עלינו', אז דער אויבערשטער זאל מיר שיקן פרנסה?". און דא שטייט א איד און די ערשטע זאך וואס ער טראכט איז: "אפשר האב איך נישט גענוג געטון השתדלות אויף פרנסה".

און דער צדיק טראכט ביי זיך: "אוי, אזוי נידריג צו זיין? אזוי ווייט פונעם אמת? און איך טאר אים נישט זאגן קיין ווארט מוסר, ווייל טאמער יא - וועט ער זיך באליידיגן און עס וועט נישט ארויסקומען קיין שום תועלת, ער האלט נישט

ד.

זכרנו לחיים: איך וויל זוכה זיין צו לעבן מיט דיר רבוש"ע

ה' אורי בראש השנה: דער רבוש"ע איז מיין ליכטיגקייט און איך לעב מיט אים!

ראש השנה איז דער טאג ווען אדם הראשון איז באשאפן געווארן און דער רבונו של עולם האט אריינגעגעבן אין אים א נשמה; ווי עס שטייט (בראשית ב, ז): "וַיִּפַּח בְּאָפְיוֹ נְשַׁמַּת חַיִּים". אינעווייניג אין דעם 'נשמת חיים' האט מען אריינגעבויעט א 'תאורת חיים', וואס די נשמה בענטש און דארשט כסדר צו האבן א 'חיים רוחניים' - א דבקות און נאנטקייט צום רבונו של עולם. דערפאר זאגן חז"ל (זוה"ק ח"ב ל"ב): "ויהי היום, אין היום אלא ראש השנה" - איבעראל אין דער תורה וואו עס שטייט סתם 'ויהי היום', מיינט דאס ראש השנה. ווייל ראש השנה איז דער טאג וועלכער איז כולל אלע טעג! אין יעדן טאג ליגט באהאלטן אן 'אור היום' - וואס איז דער 'חיים' פון דער נשמה - וואס אט דאס נעמט זיך פון ראש השנה. און דאס איז אויך פשוט אינעם מדרש (ויק"ר כא, ד): "ה' אורי בראש השנה". דאס הייסט, אז דער כח אז א מענטש זאל זוכה זיין מרגיש צו זיין יעדן טאג פונעם יאר, אז דער אויבערשטער איז מיין ליכטיגקייט און איך בין נאנט צו אים - דאס נעמט זיך פון ראש השנה! ווייל דעמאלט ווערט מען אנגעשריבן צו באקומען אט דעם 'נשמת חיים'.

דער שופר בלאזט ארויס בית המקדש'דיגע לופט צו כאפן דעם אטעם...

ראש השנה האט א גרויסן שייכות מיטן בית המקדש; ווי מען זעט, אז אין בית המקדש האט תקיעת שופר דוחה געווען שבת. אזוי אויך דרש'ענען חז"ל פונעם פסוק (תהלים צח, ו): "בְּחֻצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הִרְעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ ה'", אז "לפני המלך", דאס מיינט אינעם בית המקדש, דארף מען בלאזן נישט בלויז מיט א שופר, נאר אויך מיט 'חצוצרות'. זעט מען, אז אין בית המקדש איז געווען ראש השנה א העכערער סארט תקיעת שופר. אויך זעט מען אז 'ראש השנה' איז בגימטריא 'בית המקדש'. אין אנדערע ווערטער: בשעת מיר בלאזן שופר ראש השנה, זענען מיר ממשיך א בית המקדש'דיגער אור! מען איז ממשיך א קשר צום 'עצם חיים' פונעם 'בית חיינו!' און מיט דעם אור קען יעדער איד אויפבויען אלע פרטים פון זיין אייגענעם 'בית המקדש!' מיט דעם 'קול שופר' איז ער מגלה דעם 'אור הגנוז' וואס ליגט באהאלטן אין יעדן טאג און אין יעדע 'מדה הנפולה', און ער קען אלעס מעלה זיין צו דער קדושה.

די נשמה בעט זיך 'למענך אלקים חיים': איך וויל זיין נאנט צו דיר

יעדעס יאר ווען עס קומט אן טאג ווען עס קומט אן טאג פון ראש השנה - ווען מען האט באקומען דעם 'נשמת חיים' - וועקט זיך אויך פונדאסניג די געוואלדיגע תשוקה צום רבונו של עולם! און אויך דעם האבן די אנשי כנסת הגדולה אוועקגעשטעלט אזויפיל תפלות וואו מען בעט זיך: "וְכָרְנוּ לְחַיִּים מִלֶּךְ חֶפְצֵי בְּחַיִּים וְכִתְבְּנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים" - רבונו של עולם, געדענק מיר און שרייב מיר אריין אינעם ספר החיים!" און מען שמועסט זיך אויס: "וועלכע סארט חיים וויל איך? איך וויל

ביים מקבל זיין קיין מוסר, ממילא מוז איך אים געבן א העפליכן שמייכל און רעדן מיט אים לויט זיין קטנות הדעת וואו ער שטייט!". אבער אודאי איז דאס יסורים נוראים פארן צדיק, און יעדעס מאל וואס דער צדיק טרעפט זיך מיט 'אנשי עולם',

לעבן ווי א בהמה? ניין! "לְמַעַן אֲלֻקִּים חַיִּים" - רבונו של עולם, איך וויל אזא מין חיים פון 'אלקים חיים'! איך וויל לעבן מיט דיר! ווי מען זאגט אין די איצטיגע טעג (תהלים כו, ד): "אֲחַת שְׂאֵלַתִּי מֵאֵת ה' אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שְׁבֹתִי בְּבֵית ה' כֹּל יְמֵי חַיֵּי לַחַיּוֹת בְּנֵעַם ה' לִבְקֹר בְּהִיכְלוֹ". איך זאל זיין א איד וועלכער לעבט מיטן 'אור הגנוז'! מיטן אור פון דבקות אין דיר!".

די נשמה פלאצט אויס אין א געוויינן ווען וועל איך שוין לעבן אביסל?

וויבאלד דער אור פון דבקות איז אזוי באהאלטן און פארמאכט אונטער אזויפיל מחיצות און שערים, און פון צווייטן זייט, איז אבער די נשמה אזוי פארבענגט דערצו - הייבט די נשמה אן צו ווינען מיט א נשמה'דיגע געוויינן! און דאס איז דער געוויינן פונעם שופר - 'גנוחי גנוח יוללי ליל'. ווייל ראש השנה באקומט די נשמה אזא 'תאורת חיים', זי איז אזוי משתוקק צום רבונו של עולם, אז זי שפירט ממש ווי זי האלט עס נישט אויס! זי בעט זיך צום רבונו של עולם מיט בכיות: "רבונו של עולם, היינט איז דאך א טאג פון ה' אורי! היינט איז דאך א טאג פון 'ויהי היום' - וואס פון דעם טאג שעפן אלע טעג פונעם יאר חיות! אינעם היינטיגן טאג איז תלוי דער 'בנין בית המקדש הפרט' פונעם גאנצן יאר! בעט איך דיר ברחמים, העלף מיר אז איך זאל קענען ווערן א בית המקדש פאר דיר! מאך און אלע מחיצות און טויערן און לאז מיר אנקומען צום באהאלטענעם אור!". און דער כלל איז, אז אפילו אויב אלע טויערן זענען פארמאכט, אבער "שערי דמעות לא ננעלו" - דורך די 'דמעות' און 'בכיה' וואס די נשמה וויינט זיך אויס, עפענען זיך אויך אלע טויערן, און עס פאלן אראפ אלע מחיצות וואס זענען מפסיק 'בין ישראל לאביהם שבשמים', און דער מענטש קומט אן צום 'אור הגנוז'.

איך אונזערע צייטן זענען נאך פארהאן גוים?

איינמאל דער מענטש איז זוכה צו דערפילן די ליכטיגקייט פונעם 'אלקים חיים' - וועקט זיך באלד אויף אין זיין נפש א גרויסע בקשה אויף 'גילוי מלכות שמים'. מען קען עס מסביר זיין מיט א מעשה: עס איז באקאנט, אז ביים הייליגן רבי ר' מענדעלע מרימנוב ז"ע איז דער סדר נאכט געווען אויף א מורא'דיגן אופן, עס איז ממש געווען 'לילה כיום יאיר'. איינמאל נאכן ענדיגן דעם סדר איז שוין געווען אינדערפרי, איז דער רבי ר' מענדעלע ארויסגעגאנגען אין דער גאס. האט ער געזען ווי א גוי גייט אין דער גאס. האט ער זיך אנגערופן מיט א וואונדער: "אין אונזערע צייטן איז נאך דא גוים?". ווייל פון גרויס ליכטיגקייט, האט ער געמיינט אז עס איז שוין 'ימות המשיח', דעריבער האט ער זיך געוואונדערט אז עס איז נאכאלץ פארהאן גוים אויף דער וועלט.

נאך א ראש השנה'דיג דאווענען - הערשט אזא ווייטאג אויף אזא מגושמ'דיגע גאס

יעדער מענטש וועלכער האט אמאל זוכה געווען צו א געוויסע מדרגה פון 'ה' אורי', עס איז געווארן ביי אים אזוי קלאר דער אור ה',

הערט ער נישט אויף צו מתפלל זיין: "רבונו של עולם, עד מתי? ווען וועט שוין תנגלה ווערן אין דער וועלט, אז דו ביסט אלעס? גיב שוין א שוין אויף דיין ליכטיגקייט, און מען זאל זען וואספארא אמת'ע ליכטיגקייט עס איז דא באהאלטן!".

אזוי ווייט אז דער גאנצער 'הסתר פנים' וועלכע הערשט אינדוריסן איז נישט משפיע אויף אים, ער האט זיך זינען ד' אמות פון קדושה וואס דארטן איז 'כולו אור' - באקומט א מורא'דיגע תשוקה און עס טוט אים זייער וויי פארוואס אינדוריסן איז נאכאלץ דא אזא חושך! ער גייט ארויס אין גאס און ער זעט א רעסטוראנט מיט א שילד דערויף: "דא קען מען זיך אנפרעסן אויף ביידע באקן! דאס איז דער בעסטער רעסטוראנט אין דער וועלט! דא קען מען עסן אלערליי קינעזער מאכלים!" - טוט עס אים וויי און ער פרעגט: "אויף וועלכע וועלט בין איך דא? אין אונזער וועלט איז נאך דא אזעלכע זאכן?". אט דאס איז דער ראש השנה'דיגער הרגש פון 'מְלוֹך עַל כָּל הָעוֹלָם כּוֹלֵו בְּכּוֹדָךְ'.

דער הרגש פון 'חיים' שלעפט נאטורליך אריין אין א תפלה אויף 'גילוי כבוד מלכותו'

ראש השנה שטייט מען א גאנצן טאג צווישן די הייליגע פיר ווענט פונעם בית המדרש, מען בלאזט שופר, מען בעט אויף 'חיים', מען זאגט פסוקי מלכויות זכרונות שופרות, מען זאגט אזעלכע ליכטיגע ווערטער: "וְיִהְיֶה בַיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וְכָאוּ הָאֲבָבִים בְּאָרֶץ אֲשׁוּר וְהִנְדָּחִים בְּאָרֶץ מִצְרַיִם". מען זאגט אזעלכע ליבליכע ווערטער: "הֲבֵן יִקְרֶי לִי אֲפָרִים אִם יִלְךְ שֶׁשְׂעִים כִּי מִדֵּי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֲזָכְרֶנּוּ עוֹד עַל כֵּן הִמּוּ מַעֵי לֹא רָחַם אֲחֻמְנּוּ נָאִם ה'". מען זאגט אזעלכע ווערטער פון אור: "וְכָרְתִי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֲהַבֵּת כְּלוּלֶיךָ". צדיקים האבן א גאנץ יאר געשעפט חיות פון די ווערטער! נאכן אריינלעבן שעות ארוכות אין אזא מורא'דיגע אור וואס איז היינט אראפגעקומען אויף דער וועלט - ווייסט ער אבער אז אויפן גאס איז נאכאלץ 'עולם כמנהגו נוהג'! עס דרייען זיך ארום גוים אין דער גאס מיט אזא פריצות און השחתות! בד בבד ווערט אויפגעוועקט אין אים א גרויסע תשוקה אויף 'גילוי מלכות שמים': "וואס טוט זיך דא אויף דער וועלט? פארוואס איז די גאנצע חיצוניות'דיגע וועלט נאכנישט דורכגענומען פון דעם אור?". און ער הייבט זיך אן בעטן: "רבונו של עולם, 'זכירו וְיָדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תְּבֵל כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל בָּרֶךְ תִּשְׁבַּע כָּל לְשׁוֹן, הַלּוּאִי זָאל שׁוֹיִן דִּי גַאנְצֵע וועלט וויסן פון דעם אור! הַלּוּאִי זָאל יעדער נברא וויסן פון זיין בורא!". דאס איז דער קשר צווישן די אלע בקשות אויף 'חיים' און אלע בקשות אויף 'מלכות שמים'. ווייל נאכדעם וואס מען האט זוכה געווען צום 'נשמת חיים' פון 'ה' אורי", ווערט א מורא'דיגע תשוקה בנפש מתפלל צו זיין אויף 'גילוי מלכות שמים בעולם': "פארוואס זאל זיין אזא סתירה? פארוואס זאל די וועלט אזוי סותר זיין דעם אמת! פארוואס זאל נישט זיין ניכר אין דער וועלט אז עס איז יש מנהיג לבירה?!" און דאס איז א נאטורליכע בקשה וועלכע רייסט זיך ארויס פון זיך אליינס פון א אידיש הארץ אום ראש השנה, וויבאלד ער קען נישט סובל זיין די גרויסע סתירה וואס די חיצוניות'דיגע וועלט איז אזוי שטארק סותר די פנימיות'דיגע וועלט.

נקודות:

דער קשר צווישן די אלע בקשות אויף 'חיים' און אלע בקשות אויף 'מלכות שמים'. ווייל נאכדעם וואס מען האט זוכה געווען צום 'נשמת חיים' פון "ה' אורי", ווערט א מורא'דיגע תשוקה בנפש מתפלל צו זיין אויף 'גילוי מלכות שמים בעולם': "פארוואס זאל זיין אזא סתירה?!"

פארוואס זאל די וועלט אזוי סותר זיין דעם אמת? פארוואס זאל נישט זיין ניכר אין דער וועלט אז עס איז יש מנהיג לבירה?!" און דאס איז א נאטורליכע בקשה וועלכע רייסט זיך ארויס פון א אידיש הארץ אום ראש השנה, וויבאלד ער קען נישט סובל זיין די גרויסע סתירה וואס די חיצוניות'דיגע וועלט איז אזוי שטארק סותר די פנימיות'דיגע וועלט

לויט די הכנה אזויפיל כלים האט מען צו מקבל זיין דעם אור פון ראש השנה

עס איז זייער כדאי זיך צו צוגרייטן צום אור פון ראש השנה. כאטש וואס אודאי איז יעדער איד - אפילו אן קיין הכנה - זוכה צו באקומען דעם אור פון "ה' אורי בראש השנה", און אפילו אויב ער איז עס נישט מרגיש, איז ער אבער זיכער זוכה דערצו בפנימיות נפשו; ווי חז"ל זאגן (ר"ה ט"ז): "צדיקים גמורים נחתמין לחיים בראש השנה" - צדיקים ווערן ראש השנה פארשריבן און פארזיגלט צו 'חיים', און דאס גייט אויך ארויף אויף יעדן איד! ווייל יעדער איד האט אין זיך א נקודה פון 'צדיק', וואס דער נקודה באקומט ראש השנה א כח פון 'חיים'! זיין נקודת צדיק ווערט אריינגעשריבן אינעם 'ספר החיים', אז זיין פנימיות הנשמה זאל משיג זיין דעם 'אור הגנוז' און אויפבויען זיין בית המקדש מיט אלע זיינע מדות בקדושה. אבער ווי מער מען מאכט א הארציגע הכנה דערצו - אלץ מער כלים האט מען עס מקבל צו זיין! אלץ מער קען מען עס אריינברענגען אין הארץ אויף אן אופן וואס מען זאל עס טאקע שפירן בבעל! און די הכנה דערצו איז, די טיפע בקשה פון הארצן וואס מען בעט זיך גאנץ אלול, און בפרט ביי די סליחות: "איך וויל האבן א דבקות אינעם רבונו של עולם! איך וויל האבן חיים פונעם בית המקדש! איך וויל זיין א בית המקדש פאר השראת השכינה!". זאל דער אויבערשטער העלפן, מען זאל טאקע זוכה זיין צו דעם, אמן.

ה'. ושמעתי פעם מתלמיד אחד פתגם נפלא, כי לפי הפשטות של ראש השנה, הרי כי ראש השנה הוא היום שבו מיחלים לגזירות טובות על כל השנה, ונמצא כי הוא יום שבו חושבים על כל הטובות של השנה הבאה. ואילו לפי דרכי הצדיקים ראו את ההיפך ממש, כי השתוקקו במשך כל השנה כולה לקראת ראש השנה, הרי שיום ראש השנה היה יום התכלית של השנה כולה ולא להיפך...

וממש כדברים אלו זכינו לראות בעינינו אצל כ"ק מרן רבינו זי"ע, כי בכל השנה היה מדבר בהשתוקקות מן התפלות של ראש השנה, שבהם מבקשים על גילוי כבוד מלכות שמים בעולם. והיה שגור על לשונו לומר: 'מיין חיות דקדושה פון א גאנץ יאר, שעפ איך פון די פסוקים פון מלכויות זכרונות שופרות' (את החיות דקדושה שלי של כל השנה, הריני שואב מאלו הפסוקים של מלכויות זכרונות שופרות). ואכן כאשר היה מתפלל לפני העמוד את תפלות המוספין, ואמר את 'המלכויות זכרונות שופרות' היה ממש נמס כל לב כאשר שמעו אותו שופך את נפשו במתיקות והתלהבות עד כלות הנפש, וכל כולו היה חטיבה אחת של געגועים וציפיה לגילוי מלכות שמים בעולם. ובבית מדרשו של רבינו היו מתפללים הרבה אנשים פשוטים ושבורי לב פליטי המלחמה העולמית, והיה ממש פלא לראות איך שתפלתו של רבינו היה מחיה את עצמותם היבשות ומפיח בהם חיות ושמחה בהתרוממות הנפש, והיה זה באופן של 'אם אבן הוא נמוח', וההרגשה בהיכל בית מדרשו היתה כענין של 'זידע כל פעול כי אתה פעלתו' כאשר כולם היו מתעוררים להשתוקק למלכות ה'.

בדעתו כי מלחמות אלו יהיו חבלי משיח, ואם כן הרי שזה יכול להביא צרות גדולות ח"ו על שונאיהם של ישראל. ובכך ענה ואמר אל הרה"ק מראזוואדוב: 'מען דארף זאגן פאר משיח, ווילסטו קומען אזוי ווי אונז פארשטייען, איז גוט! אז נישט, ליג דארט אין לאָך'! (צריכים לומר אל משיח, אם תרצה לבוא ככה, כמו שאנו מבינים - בלי שיהיו צרות ח"ו לבני ישראל - הרי טוב! ואם לא, הישאר לך במקומך'). שאל אותו הרה"ק מראזוואדוב על איזה זמן מדברים שיתחילו המלחמות, ענה רבי אלעזר כי לפי מה שאומרים העולם יהיו המלחמות בימות החורף של השנה הקרובה. נחה דעתו של הרה"ק מראזוואדוב ואמר לו: 'נו, וועט דאך פריער זיין ראש השנה, וועלן מיר נעמען דעם שופר אין די האנט, און אונז וועלן מיר זיין משבית מלחמות עד קצה הארץ' (נו, אם כן הרי לפני כן יהיה ראש השנה, ואנו ניקח את השופר בידינו, וכך נהיה 'משבית מלחמות עד קצה הארץ'). וכמו שאמר כך היה, כי אחר הימים הנוראים נתבטל כל הדבר ולא היה.

כידוע אשר אצל הצדיקים תלמידי הבעש"ט זי"ע היה כל ההסתכלות על יום ראש השנה עם פירוש חדש לגמרי, והיה זה שונה בתכלית מן ההתייחסות הרגילה והפשוטה בכל הדורות עד אז. כי ההבנה הפשוטה במהותו של יום זה היא, אשר הוא יום הדין שבו מעביר הקב"ה את כל באי עולם לפניו ודן אותם כמעשיהם הטובים והרעים, ולפי זה הוא פוסק ומכריע איזה שנה יכתוב ויחתום להם בכל העניינים. ולכן היה שורר בכל תפוצות ישראל בימים אלו פחד גדול מאימת הדין, כי כולם היו יראים וחרדים לגורלם, וחששו מאד מי יצדק מעומק הדין. אבל הצדיקים ההולכים בדרך החסידות הדגישו והבהירו את 'עומק הענין', והוא: שיום זה הוא 'יום המלכות' של הקב"ה, וכל ענינו של דין ומשפט ביום זה הוא רק מפני רצונו של הקב"ה להעמיד את מלכותו בעולם, ולנו ברואי העולם ניתנה הזכות הנשגב להיות ממעמידי מלכות שמים בעולם. ובכך הרי זה יום נפלא ונשגב עד מאד, ובודאי כי יש דין גדול ביום זה, אבל העיקר אינו עצם הדין, אלא הפנימיות של כל זה, שהוא מפני היותו יום 'העמדת מלכות השי"ת' בכל העולמות. ולכן היה עיקר הדגש ביום זה על התפלות שיסדו אנשי כנסת הגדולה, אשר רובם עוסקים בבקשות על גילוי מלכות שמים בעולם. והיו הצדיקים מתענגים ביום זה בשמחה פנימית על הזכיה הגדולה שיש לנו קרוצי חומר להמליך מלכותו יתברך. ויחד עם זה היתה מתגלית ביום זה השתוקקותם העצומה וגעגועיהם הגדולים, מתי כבר תתגלה מלכות שמים בשלימות בכל העולמות. ואת מה שדרשו חז"ל (שוח"ט תהלים כז) 'ה' אורי בראש השנה' היו רואים אצל הצדיקים באופן מוחשי ביותר, כי ראו שהוא יום של אור ה', יום של אורה וחדוה נעלית בדבקות במלכות

• דרכו בקודש של הרה"ק הרבי ר' ברוכ"ל ממעזיבוב זי"ע היה לדבר בהרחבה על עצמו, והיה רגיל כסדר לננות את עצמו בשם 'צדיק הדור'. ואכן כל צדיקי דורו היו נוהגים בו ביותרת הכבוד ובדרך ארץ גדול. פעם אחת הגיע אליו הרה"ק רבי הירש לייב אליקער זי"ע בשליחות רבו הרה"ק מנעשכ"ז זי"ע, והנה בדרך כלל לא היה אף אחד מתיישב אצל הרבי ר' ברוכ"ל מגודל הכבוד שנהגו בהיכלו, אבל הרה"ק מנעשכ"ז ציפה לתלמידו רבי הירש לייב שיקח עמו כסא ויתיישב שם, ואכן כן עשה. בראות הרבי ר' ברוכ"ל את מעשיו, שאל אותו: 'ווי קומט דיר צו זיצן?' (איך ראוי לך לשבת?), שאל אותו רבי הירש לייב בחזרה: 'פארוואס טאר איך זיך נישט זעצן?' (וכי למה אין לי רשות לשבת?), ענהו הרבי ר' ברוכ"ל כי איך ראוי לו לשבת כאשר הוא אצל 'צדיק הדור', אמר לו רבי הירש לייב: 'אויב איר זענט דער צדיק הדור, בין איך דער חכם הדור' (אם אתם הינכם צדיק הדור, הרי אני הנני חכם הדור). שאל אותו הרבי ר' ברוכ"ל: 'אויב איר זענט דער חכם הדור, זאגט מיר וואס האט זיך געטוהן אין הימל דעם ראש השנה' (אם אתם הינכם חכם הדור, אמרו נא מה היה בשמים בזה הראש השנה). ענה רבי הירש לייב כי היה דיון גדול בבית דין של מעלה, לפי שהמקטרג בא עם טענה גדולה, ואמר כי כל עובדי ה' ויראי ה' הם אכן טובים מאד, אבל כל כוונתם היא רק עבור טובת עצמם, ואין כוונתם בזה בלתי לה' לבדו. שאל אותו הרבי ר' ברוכ"ל: 'און וואס האט איר גענטפערט אויף דעם קטרוג?' (ומה ענינם על זה הקטרוג?), אמר רבי הירש לייב: 'איך האב געטענה'ט, רבונו של עולם דו טוהסט' דאך אלעס מדה כנגד מדה, זיי דינען דין און זיי מיינען זיך, געב דו פאר זיי און מיין דין' (עניתי וטענתי, רבונו של עולם הרי דרכך לעשות הכל מדה כנגד מדה, אם הם עובדים אותך ומכוונים עבור טובת עצמם, כן גם אתה תיתן להם ותכווין רק לטובת עצמך כביכול). הגיב הרבי ר' ברוכ"ל: 'אויב אזוי זענט איר טאקע דער חכם הדור' (אם כך הרי אכן הינכם חכם הדור), ונתן לו רשות לשבת.

• בימיו של הרה"ק מראזוואדוב זי"ע התפשטה פעם שמועה באמצע ימי הקיץ, כי אומות העולם מצחצחים את חרבותיהם וכלי זיינעם, ומתכוונים למלחמה גדולה שתיערך בתקופה הקרובה. אחד מגדולי הצדיקים שחי באותה תקופה היה אחד מנכדי הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע ושמו הרה"ק רבי אלעזר זי"ע, והיה נחשב מאוד אצל כל צדיקי דורו, והוא היה מקורב אל הרה"ק מראזוואדוב. כאשר שמע רבי אלעזר את קול המלחמה הנשמע במחנה, קם ונסע אל הרה"ק מראזוואדוב לדבר איתו על כך. בבואו אל הרה"ק מראזוואדוב סיפר לו מה שמדברים בכל מקום אודות המלחמות העתידות להיות בקרוב, ועיקר חששו מזה היה לפי שהבין